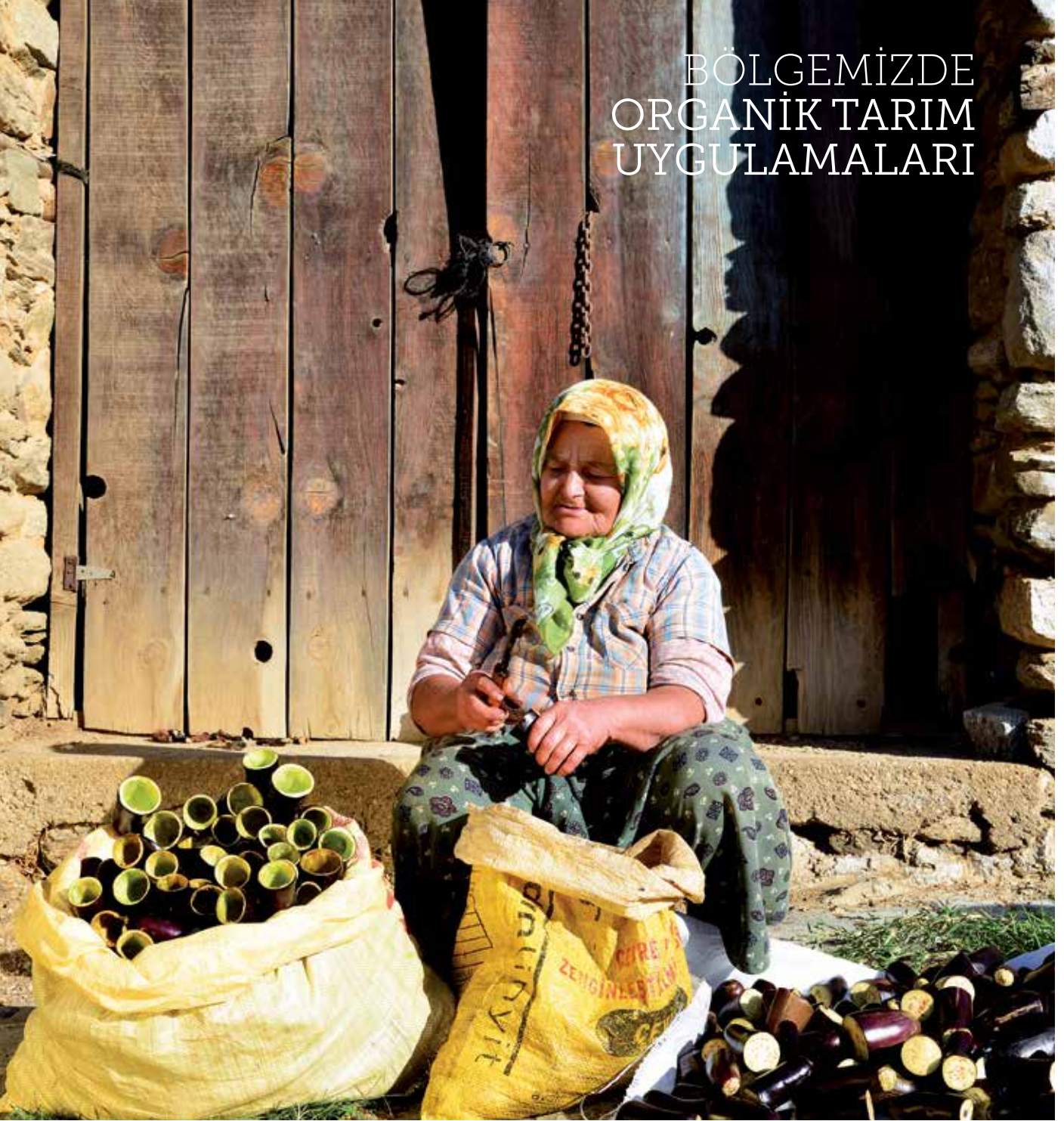

BÖLGEMİZDE ORGANİK TARIM UYGULAMALARI

18 ▶ Denizli Deri İhtisas
Organize Sanayi
Bölgesi

30 ▶ Sonsuz
Kaynağımız
Güneş

38 ▶ GEKA Desteği
ile 52 Milyonluk
Yatırım

58 ▶ Aydın'da
Organik ve
İyi Tarım
Uygulamaları

T.C. GÜNEY EGE KALKINMA AJANSI TEKNİK DESTEK PROGRAMI

2014

PROGRAMIN AMACI

TR32 Bölgesi'ndeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına destek sağlamaktır.

DESTEĞİN KAPSAMI

Ajans tarafından yayınlanan herhangi bir proje teklif çağırısı ile ilişkilendirilmemek koşuluyla;

Yerel yönetimlerin başta planlama çalışmalarını ile Bölge Plan ve Programlarını uygulayıcı veya yerel kalkınma kapasitesini artırıcı faaliyetleri ile diğer başvuru sahiplerinin yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek çalışmalarınıdır

UYGUN BAŞVURU SAHİPLERİ

- Kamu kurum ve kuruluşları,
- Yerel yönetimler,
- Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları,
- Üniversite rektörlükleri,
- Sivil toplum kuruluşları,
- Organize sanayi bölgeleri,
- Küçük sanayi siteleri,
- Teknoloji geliştirme bölgeleri (Teknopark ve Teknokent)
- Birlik ve Kooperatifler,
- İş Geliştirme Merkezleri,
- Yukarıda sayılan kurum ve kuruluşların kurduğu veya ortağı olduğu işletmeler

Programın Toplam Bütçesi
700.000 TL

Sağlanacak Teknik Desteğin
Maliyeti En Fazla
15.000 TL

BAŞVURU DÖNEMLERİ

Dönem	Son Başvuru Tarihi
Mart - Nisan	30 Nisan 2014 / Saat:18:00
Mayıs - Haziran	30 Haziran 2014 / Saat:18:00
Temmuz - Ağustos	29 Ağustos 2014 / Saat:18:00
Eylül - Ekim	31 Ekim 2014 / Saat:18:00
Kasım - Aralık	31 Aralık 2014 / Saat:18:00

İçindekiler

- 4 Bölgemizde Organik Tarım Uygulamaları
.....
- 6 Organik Tarımda Bölgemizden Bir Başarı Hikayesi: Kuşadası Değirmen Çiftliği...
.....
- 10 Çameli Yamaç Paraşütü Ön Dünya Kupası Mesafe Yarışları
.....
- 12 Muğla Doğal Yaşamın Merkezinde Organik Tarım
.....
- 16 9. Köyceğiz Kaunos Altın Aslan Türk Filmleri Festivali Yapıldı
.....
- 18 Denizli Deri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi
.....
- 20 2012 Yılı Mirasımız Dericilik Programı
.....
- 22 Aydın / Kurutulmuş İncir ile Çikolatanın Aşkına
.....
- 24 Muğla / Tarlada Sulu Sofrada Kuru
.....
- 26 Tripolis Antik Kenti Koruma ve Tanıtım Projesi
.....
- 28 Akıllı Ova / Söke
.....
- 30 Sonsuz Kaynağımız Güneş
.....
- 32 Denizli Pamuk İşleme ve Balyalama Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi
.....
- 34 Denizli'nin Keşfedilmeyi Bekleyen İlçesi Güney
.....
- 38 GEKA Desteği ile 52 Milyonluk Yatırım
.....
- 44 Kestane Diyanı Köşk
.....
- 50 Geka'ya Hollanda Ticaret Heyetinden İş ve Yatırım Ziyareti
.....
- 52 S.S. Aydın Bölgesi Hayvancılık Kooperatifleri Birliği "Etkin Kooperatif Yönetimi Eğitimi"
.....
- 53 Müsiad Muğla Şubesi "İnovasyon Eğitimi Projesi"

54

56

58

60

62

64

68

72

İmtiyaz Sahibi

Güney Ege Kalkınma Ajansı
Adına Genel Sekreter
Süleyman ALATA

Yazı İşleri Müdürü

Ömer Faruk KIRAZ

Genel Yayın Yönetmeni

Süleyman ALATA

Yayın Danışmanı

Prof. Dr. Süleyman İNAN

Art Direktör

Mümin İNAN

Fotoğraf Editörü

MACART

Yayın Kurulu

Bariş KIYAK
Berna AYKÖSE
Dilşad AKAR
Ece ÇELİK
Yeşim ESEN

Yayın Mahiyeti

Kurumsal Dergi

Yayın Türü

Yerel Süreli

Yayın Periyodu

3 ayda bir

Yapım

MACART
Grafik Tasarım Basım Yayıncılık
www.macartajans.com

Baskı Tarihi

5 Aralık 2014

Baskı ve Cilt

Ata Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.
Adatepe Mah. 3/19 Sok. No:11 (B.E.G.O.S.) Buca Ege
Giyim Organize Sanayi Buca / İZMİR

Dergide bulunan yazılar ve fotoğraflar aksi belirtilmedikçe GEKA'nın resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı makalelerdeki yazılar, yazarına aittir.

Yönetim Yeri

Denizli Büyükşehir Belediyesi
Kongre ve Kültür Merkezi (EGS Park) 20085 / Denizli
Tel: 0 258 371 88 44 Faks: 0 258 371 88 47

ISSN 2148-7685

Dergi Ücretsizdir.

Erol AYYILDIZ
Aydın Valisi ve
GEKA Yönetim Kurulu Başkanı

Değerli okurlar,

2010 yılında faaliyetlerine başlayan Ajansımızın 4 yıldır yürüttüğü projelerin ve çalışmaların anlatıldığı "Güney Ege" dergimizin ikinci sayısı ile karşınızdayız.

Aydın, Denizli ve Muğla illerinden oluşan Güney Ege bölgemizde bölgesel gelişmeyi hızlandırmak temel amacıyla bu üç ilin Valileri, Büyükşehir Belediye Başkanları ve Ticaret ve/veya Sanayi Odaları Başkanlarından oluşan Yönetim Kurulumuzun kararları doğrultusunda Genel Sekreterliğimiz tarafından yürütülen çalışmalarımız tüm hızıyla devam etmektedir.

2014 yılında yürüttüğümüz ve Temmuz ayında değerlendirme sürecini tamamlayarak sonuçlarını ilan ettiğimiz Yenilikle Dönüşüm ve Çevre Mali Destek Programlarımızda sözleşmeler imzalanarak proje faaliyetleri gerçekleştirilmeye başlandı. Aynı zamanda Doğrudan Faaliyet Desteği ve Teknik Destek programlarımızda da değerlendirme aşamasını geçerek destek almaya hak kazanan başarılı projelerin hayata geçirilmesine Aralık sonuna kadar devam edilecektir.

Projelerin yanı sıra Ajansımızın önümüzdeki dönemde 2014-2023 Bölge Planında belirtilen "Yeniliğe Dayalı Yüksek Katma Değerli Üretim" gelişme ekseninde Yenilik ve Girişimcilik Stratejisi oluşturulması çalışmaları başlayacaktır. Ayrıca Bölgemizin en önemli doğal kaynaklarından biri olan jeotermal kaynaklara yönelik çalışmalarımız önümüzdeki dönemlerde Ajansımızın gündeminde yer alacaktır. Dergimizin bu sayısını ülkemiz ve bölgemiz için büyük önem taşıyan Organik Tarım konusuna ayırdık. Bu konudaki çalışmalarımız Bölgemizde hem Ajansımız hem de diğer kurumlarımız marifetiyle devam etmektedir. Bu çalışmalar hakkında daha ayrıntılı bilgiye dergimizin bu sayısında yer vermiş bulunmaktayız.

Ajansımızın "Bölge Tanıtımı" konusundaki çalışmaları bu yıl ivme kazandı, gerek yurtiçinde gerekse yurtdışında fuarlara ve tanıtım etkinliklerine katılım sağlandı. 2015 yılında benzer çalışmalara devam edilecektir. Bu kapsamda Berlin ITB Turizm Fuarına ve Moskova'da düzenlenecek turizm ile gıda fuarlarına Ajans koordinasyonunda bölgemizin katılımını sağlamak için çalışmalar başlamıştır.

Bölgemizdeki gelişmeleri, Ajansımız destek olduğu projeleri ve gerçekleştirdiği faaliyetleri sizlerle paylaşmayı amaçlayan dergimizin bu sayısının ilginizi çekeceğini umar, yürütülen tüm çalışmaların Bölge için hayırlı olmasını temenni ederim.

Süleyman ALATA
GEKA Genel Sekreteri

Değerli Okurlarımız,

A jansımızın faaliyetlerini, destek programlarımız hakkında güncel bilgileri, projelerimizi ve Bölgemizde öne çıkan konuları sizinle paylaşmak amacıyla hazırladığımız dergimizin ikinci sayısıyla karşınızdayız.

Bu sayımızdagün geçtikçe önemi artan bir konu olan “Organik Tarım” temasıyla Bölgemizdeki organik tarım uygulamalarını daha yakından ele alıyoruz. Bu bağlamda, Muğla’da Organik Tarımın durumunu bizzat Muğla Büyükşehir Belediyesi Başkanı Dr. Osman Gürün’ün röportajında okuyabilirsiniz. Ayrıca Bölgedeki organik tarım iyi uygulama örneklerine bütçe tutarken bunlardan biri olarak öne çıkan Kuşadası’ndaki Değirmen Çiftliğini ziyaret ediyoruz.

Bu sayıda Organik Tarımın yanı sıra Denizli’nin önde gelen sektörlerinden biri olan dericiliği de ele alıyoruz ve bu kapsamda Denizli’de dericiliğin gelişimine göz attıktan sonra 2012 yılı “Mirasımız Dericilik” Mali Destek Programımızla beraber dericilerin Denizli’nin merkezindeki Tabakhane bölgesinden Deri İhtisas Organize Sanayi Bölgesine taşınma sürecini sizinle paylaşıyoruz.

Geçen sayımızda olduğu gibi eğitim ve danışmanlık desteği odaklı Teknik Destek projelerimize; araştırma, analiz ve envanter çalışmalarını gerçekleştirme amacıyla yürütülen Doğrudan Faaliyet Desteği projelerimize ve hibe desteği olan Mali Destek Programı projelerimize sayfalarımızda yer veriyoruz. Bununla birlikte 2014 yılında yürüttüğümüz ve değerlendirme sürecinin yakın zamanda sona erdiği Yenilikle Dönüşüm ve Çevre Mali Destek Programlarının sonuçlarını da sizlerle paylaşıyoruz.

Üç aylık periyotlar ile yayımlanacak olan dergimizin bu sayısında ayrıca Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında Ajansımızın yer aldığı etkinliklerden olan Hollanda Ticaret Odası’nın Ajansımıza ziyaretinin ve Valiliklerde AB İşleri için Kapasite Oluşturma Projesi (VABPRO) kapsamında gerçekleştirilen İspanya heyetinin alternatif turizm odağında Muğla’ya ziyaretinin de detaylarını bulacaksınız.

Dergimizin diğer kalan bölümlerinde de Bölgemizden farklı konuları siz okuyucularımızın beğenisine sunuyoruz. Birbirinden güzel ilçelerimizin tanıtımları ise bu sayıda Köşk, Güney ve Kavaklıdere ile devam ediyor.

Dergimizin bu sayısını siz değerli okuyucularımıza sunmaktan büyük mutluluk duyuyoruz ve keyifle okumanızı temenni ediyoruz.

BÖLGEMİZDE ORGANİK TARIM UYGULAMALARI

Son yıllarda dünyada sağlıklı yaşam konseptinin yaygınlaşması ve doğal, sağlıklı, kaliteli gıda ürünlerine olan talebin artması ile birlikte tarımsal üretim süreçlerinde organik tarım ve iyi tarım uygulamaları gibi yöntemler daha fazla gündeme gelmektedir.

Hazırlayan: Emrah ÇELİK / Uzman

Organik tarımın en önemli bileşenleri; insan sağlığı ve çevre açısından zarar oluşturmayan ve ürün müşteriye ulaşıncaya kadar tüm aşamaları denetimli ve belgeli bir tarımsal üretim yöntemi olmasıdır. Özellikle Avrupa’da, artan yaşlı nüfus ve doğal, sağlıklı, kaliteli ürünlere olan talebin artması, ülkemizde olduğu gibi tarımsal ürün çeşitliliği ve üretim potansiyeli yüksek olan ülkeler için önemli bir pazar potansiyeli oluşturmaktadır.

Bu potansiyelin bir an önce değerlendirilerek ülkemizin tarım sektöründeki rekabet gücünün artırılmasına yönelik olarak; 2014 – 2018 yıllarını kapsayan 10. Kal-

kınma Planı’nda Yenilikçi Üretim, İstikrarlı Yüksek Büyüme eksenine doğru dönüşünde “İleri teknolojiye dayalı, altyapı sorunlarını çözmüş, örgütlülüğü ve verimliliği yüksek, etkin ve talebe dayalı üretim yapısıyla uluslararası rekabet gücünü artırmış, doğal kaynakları sürdürülebilir kullanan bir tarım sektörünün oluşturulması” ulusal amaç olarak belirlenmiştir. 10. Kalkınma Planı’nın yanı sıra, Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi (2014-2020), Organik Tarım Ulusal Eylem Planı (2013-2016) ve Organik Tarım Stratejik Planı (2012-2016) gibi strateji belgeleri ile de organik tarıma yönelik politikalar belirlenmiştir. Organik Tarım ile ilgili

politikaların hayata geçirilmesi ve faaliyetlerde eşgüdümün sağlanabilmesi için, Organik Tarım Komitesi (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı), Organik Tarım Ulusal Yönlendirme Komitesi (İlgili Bakanlıklar, STK’lar, Üniversiteler ve Özel Sektör Temsilcileri) ve Organik Tarım Birimleri (Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı İl Müdürlükleri) gibi yapılar oluşturulmuştur. Bu birimler tarafından gerçekleştirilecek olan faaliyetler, ülkemizin tarım sektöründeki 2023 hedeflerine ulaşılması bakımından kritik öneme sahip olacaktır.

Aydın-Denizli ve Muğla illerinden oluşan Güney Ege Bölgesi de, tarımsal üretim potansiyeli ve ürün

çeşitliliği açısından ülkemizde ön planda olan bölgelerimizden biridir. Nitekim bölgemizde tarım sektörü, ülke tarımsal gayrisafi katma değerinin yaklaşık % 6,5'ini oluşturmaktadır. Ulusal Kalkınma Planı'ndaki amaç ve politikalara uygun olarak; Ajansımız tarafından hazırlanan 2014 – 2023 Güney Ege Bölge Planında da Yeniliğe Dayalı Yüksek Katma Değerli Üretim eksenini doğrultusunda "Bilgi ve kalite odaklı üreten, örgütlülüğü, verimliliği ve pazarlama kapasitesi yüksek tarım sektörü oluşturulması" amaç olarak belirlenmiş, "Organik tarım ve iyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması" ve "Bölge'nin organik tarım alanında uluslararası bir merkez haline gelmesi" tedbir olarak yansıtılmıştır.

Bölgemizin organik tarım sektöründeki potansiyeli incelendiğinde; ülkemizde organik tarım yapılan 769.014 ha. alanın yaklaşık %8'i bölgemizde yer almakta, ülkedeki 1.620.466 ton organik üretimin yaklaşık % 11'i bölgemizde gerçekleşmekte ve ülkede organik tarımda faaliyet gösteren üretici

sayısının (60.797) % 17'si bölgemizde faaliyet göstermektedir.

Bu veriler kapsamında bölgemiz ülke genelinde diğer bölgeler ile karşılaştırıldığında; organik üretim yapılan alan bakımından 6. sırada, organik üretim miktarı bakımından 4. sırada ve organik üretici sayısı bakımından ise 2.sırada yer almaktadır. Özellikle Aydın ilinde bu potansiyel daha fazla ön plana çıkmakta; ülke genelinde iller bazında organik üretim yapılan alan büyüklüğünde Aydın ili 5. sırada, organik üretim miktarında 3.sırada ve organik üretici sayısında ise 1. sırada yer almaktadır.

Bölgemizde organik tarım sektöründe 85 işletme faaliyet göstermekte olup, bunların 22'si ihracat yapmaktadır.

Aydın ilinde incir, zeytin, kestane, pamuk, kayısı, nar, zeytinyağı, bal, çam fıstığı, mısır, ayçiçeği, buğday, et-süt-peynir, domates, erik, şeftali, deniz börülcesi, hurma, badem, üzüm, yonca, elma; Denizli ilinde üzüm, şarap, kekik-adaçayı, taze

meyve-sebze, meyve suyu, havuç, balkabağı ve Muğla ilinde ise bal, portakal, zeytin-zeytinyağı, meyve, incir, tahıl gibi ürünlerin organik olarak üretimi, işlenmesi ve ticareti ön plandadır.

Son yıllarda bölgemizde organik tarım ile ilgili faaliyetlerde artış görülmekte, ancak bölgenin tarım sektöründeki rekabet gücünün ulusal ve uluslararası seviyede artırılması ve organik tarım merkezi haline gelmesi için atılması gereken önemli adımlar bulunmaktadır.

Öncelikli olarak bölgede üretim yapan çiftçilere organik tarım uygulamaları ile ilgili eğitimler verilmesi ve teknik yardım sağlanması ile organik nitelikte üretim yapılmasına rağmen sertifika almamış üretim alanlarının sertifikalandırılmasının teşvik edilerek bu alanların kayıt altına alınması faydalı olacaktır.

Bölgede organik tarım uygulamaları kapsamında üretilen ürünler ile ilgili tüketicilere bilgilendirmeler yapılması, organik ürünlerin depolanabileceği, perakende ve toptan satışının yapılabileceği altyapının oluşturulması ve organik ürünlerin satışının yapıldığı denetimli satış merkezlerinin oluşturulması önem arz etmektedir.

Organik tarım sektöründe faaliyet gösteren ilgili kişi, kurum ve kuruluşların; 13-15 Ekim 2014 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilen 18. IFOAM (Uluslararası Organik Tarım Hareketleri Federasyonu) Dünya Organik Kongre'si kapsamındaki sonuç bildirilerini incelemesinin, sektördeki güncel gelişmeler ve trendler hakkında bilgi sahibi olunabilmesi ve bölgemizin sektördeki vizyonu açısından katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

ORGANİK TARIMDA
BÖLGEMİZDEN BİR
BAŞARI HİKAYESİ:

KUŞADASI DEĞİRMEN ÇİFTLİĞİ...

Gürsel Tonbul, Toroslardan gelme bir yöruk ailesi ile Balkanlardan gelme bir göçmen ailesinin torunu. Eğitimini bitirdikten sonra tercihini toprakla yaşamaktan yana yapmış. Genç yaşlarından itibaren toprak, su, bitki, hayvan, besin, yaşam; yani yerleşik tarımın (çiftçilik ve besin) insan hayatındaki önem ve değerini fark etmiş ve çocukluğundan bu yana büyükannelerinden ve büyükbabalarından aldığı bilgiyi rehber edinerek kurumsal bir işletme yapısı kurmayı üstlenmiş. Tarım eğitimi almayan Tonbul, uyguladıkları tarım modelinin toprağa ve kendilerine zarar verdiğini görerek alternatifleri araştırmış. Tonbul'un "yaşamın adil sürdürülebilirliğine; insan, hayvan, bitki dostluğuna en yakın alternatif tarım modeli" olarak tanımladığı "organik tarım" bu araştırma sonucunda karşısına çıkmış ve zor geçen ilk yılların ardından Değirmen Çiftliği ortaya çıkmış.

Aydın'ın Kuşadası ilçesinde faaliyet gösteren Gürsel Tonbul Çiftlik İşletmesi 1995 yılında kuruldu. Çiftlik, aradan geçen yıllar içinde değişim ve gelişimle kurumsal bir organik üretim işletmesine dönüştü. Yirmi beş yıl önce toprağa sevgi ve saygı ile başlayan amatör çiftçilik serüveni, bugün bu çiftliği özellikle organik tarımda önder tarım işletmelerinden biri yaptı. Ana fikri günübirlik dinlenme alanı yaratmak olan ve minyatür bir doğal parka dönüşen Değirmen Restoran ve Çiftlik İşletmesi ile temelleri atılan "doğal yaşam seçimi", "Yerlim" markası ile kimliğini oluşturdu. "Yerlim", işletmenin üretim biçimini ve felsefesini de özetleyen bir markadır. Meyve ve sebze üretimi yaparken yerel bitki türleri seçiliyor, toprağın tarihi öğreniliyor, geleneksel

tarım ve üretim yöntemleri çağdaş teknoloji ve sağlık standartları ile birleştirilerek kontrollü, üretim izinli ve sertifikalı organik üretim yapılıyor. Temiz topraklarda, güvenli, organik sertifikalı, lezzetli, geleneksel usullerle temel gıda ürünleri üretiliyor ve bu ürünler dengeli fiyat politikası ile tüketiciye sunuluyor. Toprağın, suyun, havanın, tohumun pozitif gücünü doğru kullanarak dengeli ve sürdürülebilir bir üretimi; kaynakları gelecek nesillere bozulmadan bırakmak amaçlı ve sürdürülebilirlik ilkesi ile kullanmayı amaç edinmiş Çiftlik İşletmesi...

İşletmenin arazi varlığı 1700 dekar. Çoğunluğu yağlık zeytin olmak üzere arazilerin büyük kısmı zeytinlik, 170 dekar alan ise şaraplık ve sofralık üzüm bağlarına

Toprağın, suyun, havanın, tohumun pozitif gücünü doğru kullanarak dengeli ve sürdürülebilir bir üretimi; kaynakları gelecek nesillere bozulmadan bırakmak amaçlı ve sürdürülebilirlik ilkesi ile kullanmayı amaç edinmiş Çiftlik İşletmesi...

ayrılmış durumdadır. Diğer çeşitli meyveler; narenciye, şeftali, erik, kayısı, nar, böğürtlen çoğunlukta olmakla birlikte, az miktarlarda da olsa çiftlikte Ege bölgesinde yetişebilen tüm meyve çeşitlerinden yetiştiriliyor. Tarlalarda mevsimine göre sebze tarımı yapılıyor. 15 dekarlık kısmı ısıtmalı cam sera olan toplam 18,5 dekar kapalı sera alanında organik sera sebzeçiliği yapılıyor. Tüm alanlarda ve çeşitlerde üretim % 100 organik sertifikalı olup işletme bünyesindeki zeytinyağı işliğinde geleneksel usullerle organik sertifikalı zeytinyağı; çiftlik içindeki kadınlar imalathanesinde de organik sertifikalı, "Yerlim" markalı mamul ürünler üretimi yapılıyor. Organik iç pazara sunulan sertifikalı meyve ve sebzelerin yanı sıra; organik zeytin, zeytinya-

ğı, meyve ekşileri ve sızmalar, pekmez ve reçeller, baharatlar, şifalı bitki çayları, meyve ve sebze kuruları, salçalar ve turşular, sirkeler, geleneksel çorbalar ve kuruyemişlerden oluşan zengin çeşitli mamul ürünleri var.

Çiftliğe ait ekin tarlalarında yetiştirilen yerel çeşit buğdayların unu, işletme içerisindeki su değirmeninde öğütülerek, taş-odun fırınında ekşi mayalı tam buğday ekmekleri yapılıyor. Çiftlikte büyükbaş hayvancılık 1996 yılında besicilikle başladı, 1999 yılında ise 100 başlık süt hayvancılığına yatırım yapılarak orta ölçekli büyükbaş süt hayvancılık işletmesi kuruldu. Bugün yıllık ortalama 90 baş sağmal, 50 baş genç ve erişkin düve, 50 baş genç ve erişkin dana, 30 baş buza-

ğı ile 220 başlık bir büyük baş sürü varlığı döndürülüyor.

Günlük çiğ süt üretimi 2000 litre civarında olan işletme, hastalıklardan arı sürü sertifikasına sahip ve tüm hayvanlar sigortalı durumdadır. İşletmede ayrıca 300 küçükbaş koyun, keçi, yılda 2000 civarında serbest tavuk ve çeşitli kanatlılar besleniyor. Harada binicilik amaçlı cins atların yanında midilliler de var. Çiftlik işletmesi sürekli veteriner kontrolündedir. Bir ziraat mühendisi, bir gıda mühendisi ile organik tarım teknikerleri çalışıyor. Çiftlik ve Değirmen işletmeleri birlikte bir eko-turizm-tarım hizmeti de veriyor.

Çiftlik işletmesinin sahibi Gürsel Tonbul; organik tarıma yönelmek,

organik tarımı uygulamak isteyen çiftçilerle buluşuyor ve davet edildiği tüm panel, forum, toplantı ve çalıştaylara katılarak organik tarımda edindiği bilgi ve tecrübelerini paylaşıyor, çevre dernekleri ile okullarda, kadın platformlarında sunumlar yaparak çevre bilincinin oluşmasına çalışıyor. Sadece organik üretimi anlatmıyor, aynı zamanda organik tüketimin gereğine vurgu yaparak bilinçli tüketici olmanın yollarını gösteriyor.

Çiftlikte gönüllü olmak isteyenler gereken niteliklere uygun olmaları koşuluyla, başvuruda bulunabiliyor, çiftlikte çalışarak organik tarımı daha iyi tanıyor, hem de doğal hayatı içinde yaşayarak deneyimleyebiliyorlar.

“Tüketmeden Yaşamak, Üretmek, Yaşarken de, Öldükten sonra da Yarar Sağlamak.”

Organik tarım ve Ekolojik yaşamın temel felsefesidir.

Gürsel Tonbul'un özel izniyle yayınlanmıştır.

Kaynak: Gürsel TONBUL, Gürsel TONBUL Çiftlik İşletmesi Kuşadası/AYDIN (www.yerlim.com), Eylül 2014

Çameli

Yamaç Paraşütü Ön Dünya Kupası Mesafe Yarışları

Dünyanın en iyi uçuş kombinasyonlarına sahip alanlarından biri olan Çameli; yamaç paraşütünün yeni merkezi olma yolunda emin adımlarla ilerliyor.

Batı Toros dağlarının devamı olan dağlar arasında şirin bir ilçe olan Çameli'ne Denizli'den, Acıpayam ilçesini geçtikten sonra 40 km'lik bir yolculukla ulaşabilirsiniz. Çam

ağaçları arasındaki bu yolcuğunuz esnasında yol kenarlarında oldukça sık göreceğiniz buz gibi akan pınarlarda ufak bir mola verebilirsiniz.

Çameli'nin eşsiz doğası aynı zamanda uluslararası çapta doğa sporları etkinliklerine ev sahipliği yapabilecek potansiyele sahiptir. Nitekim Çameli Yaylacık Dağı dünyanın en iyi yamaç paraşütü uçuş

kombinasyonlarına sahip alanlardan biridir.

Yamaç paraşütü potansiyeli keşfedilen Çameli ilçesi uluslararası yamaç paraşütü etkinliklerine ev sahipliği yapmaya başlamıştır. İlki geçen yıl yapılan Çameli Yamaç Paraşütü Ön Dünya Kupası Mesafe Yarışları bu sene ikinci kez 8-13 Eylül 2014'de yapılmıştır. Her yıl 3 farklı kıta ve 5 değişik ülkede dü-

Fotoğraflar: Denizli Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü

zenlenen Dünya Yamaç Paraşütü Şampiyonası'nın son etabı olan yarışmaya 15 ülkeden 82 yamaç paraşütçüsü katılmıştır. Yamaç Paraşütü Dünya Kupası Çameli etabını bayanlarda Rus Pilot Daria Krasnova, erkeklerde ise Makedon pilot Alexander Salmond kazanmıştır.

Yarışmanın ve Çameli Kültür, Turizm ve Doğa Sporları Festivalinin son gününe Ekonomi Bakanı Nihat

Zeybekçi, Denizli Milletvekilleri Mehmet Yüksel, Bilal Uçar, Nurcan Dalbudak, dönemin Denizli Valisi Abdülkadir Demir, Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Zolan, Ak Parti İl Başkanı Avni Örki, Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürü Ahmet İbanoğlu ve diğer protokol üyeleri katılmış kazanan yarışmacılara kupaları verilmiştir. Final kutlamalarında UNESCO tarafından 2008 yılında "Yaşayan İnsan Hazi-

nesi" seçilen 88 yaşındaki Çamelili saz ustası Hayri Dev de sahne almıştır.

Yarışmanın Çameli etabının ardından Dünya Kupası Süper Finalinin de Denizli'de yapılacağı belirtilmiştir. Denizli'nin beyaz cenneti Pamukkale'nin Çökelez Dağında 1650 metre yükseklikteki pist alanından gerçekleştirilecek süper finalin 24 Eylül-5 Ekim tarihlerinde yapılacağı belirtilmiştir.

Yarışmanın ve Çameli Kültür, Turizm ve Doğa Sporları Festivalinin son gününe Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekçi, Denizli Milletvekilleri Mehmet Yüksel, Bilal Uçar, Nurcan Dalbudak, Vali Abdülkadir Demir, Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Zolan, Ak Parti İl Başkanı Avni Örki, Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürü Ahmet İbanoğlu ve diğer protokol üyeleri katılmış kazanan yarışmacılara kupaları verilmiştir.

Muğla Doğal Yaşamın Merkezinde Organik Tarım

Hazırlayan: Muğla Yatırım Destek Ofisi

Fotoğraf: Muğla Büyükşehir Belediyesi

Bu ay, röportajımızı Muğla Büyükşehir Belediyesi Başkanı ve Güney Ege Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu üyesi Dr. Osman GÜRÜN ile gerçekleştirdik. Muğla'nın tarım, turizm gibi başlıca öğeleri hakkında Başkanımızdan bilgi aldık. Başkanımız, Bir Muğlalı olarak Muğla'yı, organik tarım başta olmak üzere tarım ve hayvancılık konusunda öne çıkan değerlerini ve tarımın alternatif turizm açısından fırsatlarını bizlere şu şekilde anlattı:

Muğla'yı yaşamadan anlamak imkansızdır, öyleyse Muğla'yı en iyi Muğlalılar anlatabilir. En iyi tanıyanlarından biri olarak Muğla'yı kısaca anlatabilir misiniz?

"Türkiye bir cennet, bu cennetin merkezi de Muğla'dır."

Muğla, sosyal, kültürel ve doğal yapısıyla ülkemizin farklılık yaratan şehirlerinden biridir. Özenle korunmasına devam edilen tertemiz doğası, Ege kültürünü, samimiyetini ve canlılığını en iyi şekilde yansıtan insanlarıyla kendini koruyabilmiş bir şehirdir. Başka bir anlatımla Muğla, eteklerinde çocukları ile mutlu bir anadır. Kendi halinden memnun, çocuklarının gelişmesinden mutlu bir kadın... Zira Muğlalılar tarafından söylenen "Gadın Muğla" sözü boşuna değildir.

İlk defa gelenler için Muğla "tütün" gibidir. İçinde yaşadıkça alışkanlık yapar. Çünkü Muğla, doğal ve kültürel varlıkları, eğitime ve kadına verilen değeri ile medeni yaşamın bir örneğidir.

Muğla ekonomisinin belli başlı dinamikleri sizce nelerdir? Bu dinamikler içerisinde tarım ve hayvancılık sektörünü nerede konumlandırıyorsunuz?

Muğla ekonomisinin başlıca dinamikleri tarım, turizm ve eğitimdir. Dışarıdan göç alan tek sektör turizmdir. Ancak turizm ilin doğal güzelliklerine, tarihine bağlı olarak tarımdan bir adım önde gelişmektedir. İlin topografyasının deniz seviyesinden 3000 ile 0 metreye kadar değişik yükseltilerde olması farklı ekolojiler ve farklı bitki örtüsünün oluşumuna neden olmaktadır.

İlin engebeli durumu arazilerin bir çoğunun küçük ve eğimli olmasına neden olmaktadır da bu durum fauna ve flora zenginliğini arttırmaktadır. Bu durum tarımsal gelişim için dezavantaj olarak görülse de doğal varlıkların korunmasını sağlamıştır. İlin tarımsal dinamikleri zeytin, badem, narenciye, çam balı, itri bitkiler, örtü altı yetiştiriciliği, su ürünleri yetiştiriciliği olarak sıralanabilir.

Muğla'nın tarım ve hayvancılık sektörü konusunda Türkiye'deki konumu ve önemi hakkında ne düşünüyorsunuz? Muğla'nın tarım ve hayvancılık vizyonu ne olmalıdır?

Muğla, Türkiye tarımı içerisinde spesifik ürünlere sahip bir ildir. Özellikle narenciye ve arıcılık konusunda Türkiye'de söz sahibidir. Bu ürünler üzerinde iyileştirme-geliştirme çalışmaları, alternatif tarım ürünleri üzerinde araştırma-adaptasyon çalışmaları ve tüm bu ürünler için pazar yaratılması konusunda yapılacak çalışmalar Muğla tarımı konusunda atılacak faydalı adımlardır.

Muğla'nın tarım ve hayvancılık vizyonu; "Tarımsal ve Ekolojik Kaynakların Sürdürülebilir Kullanımını Sağlamak, Kırsal Alanda Yaşam Standardını Yükseltmek, Ülkemiz Ve Dünya Pazarlarının İhtiyacı Olan Güvenilir Gıdaya ve Kaliteli Tarım Ürünlerine Erişebilirliği Sağlamak"tır.

Önemli Tarım ürünleri üretiminde Muğla'nın Türkiye üretimindeki payı; (2013)

Ürün	Üretim Miktarı (ton)	Türkiye Üretimindeki Pay (%)
Çam Balı	16.985	90
Kültür Balıkçılığı	78.000	65,0
Nar	66.703	17,4
Örtüaltı Domates	467.888	14,6
Portakal	233.227	14,0
Badem	9.541	12,7
Mandalina	12.112	8,0
Limon	61.779	7,0
Zeytin	*117.421	6,5

*Zeytin üretimi periyodisiteye göre değişim göstermektedir.

Son zamanlarda artan kanser vakalarının önemli bir nedeninin de gıda maddeleri kaynaklı olduğunu biliyoruz. Tarımda yapılan bazı yenilikçi uygulamalar Organik Tarım, İyi Tarım, Doğal Tarım, İlaçsız Tarım gibi kavramları karşımıza çıkarıyor. Muğla bu kavramlar içerisinde sizce nasıl bir yol izlemeli?

Geçmişten beri sürdürülen yanlış tarım politikaları ve denetimsiz tarım uygulamaları sebebiyle insan sağlığına önemli zarar verebilecek yanlışlar yapılmıştır. Günümüzde halen daha denetlenemeyen tarımsal savaşım uygulamaları, insan sağlığını tehdit etmeye devam etmektedir. Tarımsal savaşım yöntemleri içinde en son uygulanacak yöntem olan "Kimyasal Savaşım" ülkemizde ilk yöntem olarak uygulanmaktadır. Birçok ülkede yasaklanmasına rağmen ülkemizde kullanımı devam eden tarım ilaçları etken maddeleri sebebiyle birinci derecede uygulayan şahıslar ikinci derecede ise tüketici kitle önemli hasarlar almıştır ve ne yazık ki halen daha almaya devam etmektedir. Bu konunun önüne geçmek için üretici eğitim çalışmaları, kimyasal savaşım da yoğun denetim ve yaptırımlar ve kalıntı analizleri gibi yollar izlenebilir. Genel durumuna bakıldığında Muğla denilince organik tarım ve iyi tarım uygulamaları akla gelmelidir. İlimizde öne çıkan zeytin, badem, narenciye, bal, keçicilik gibi ürünlerde organik tarım, örtü altı yetiştiriciliğinde iyi tarım uygulamaları ile yetiştiricilik uygundur. Arazilerin parçalı ve engebeli olması sertifikaya dayalı üretimin maliyetini arttırmaktadır. Bu nedenle üreticiyi bilinçlendirerek organik havza, organik köy gibi gruplaşmalar ve kooperatifleşmenin sağlanması ile sürdürülebilir üretim sistemleri uygulanabilir.

Fotoğraflar: Muğla Büyükşehir Belediyesi

Kültürel ve turistik açıdan büyük bir zenginliğe sahip olan Muğla, bu artılarını organik tarımın yaygınlaşması ve pazarlama ağlarının oluşturulması yönünde kullanabilir.

Ayrıca Agro-Eko turizmle desteklenerek yapılacak üretim hem tarımsal gelirin artmasına, genç nüfusun köylerde kalmasına, hem de ekolojinin korunmasına katkı sağlayacaktır.

Muğla tarımında yaşanan sorunlara Organik Tarım çözüm ya da çözümün önemli bir parçası olabilir mi? Muğla'nın organik tarım potansiyelini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Organik Tarım konusunda Muğla'da arazilerin küçük ölçekli olmasından dolayı bir sıkıntı yaşanabilir ancak üreticilerin bu konuya yatkın olmalarından dolayı üretici bazında organik tarımın yaygınlaştırılması daha kolay olacaktır. Ayrıca kurulacak organik pazarlar ile pazarlama sorunu ortadan kalkınca bu yayılma daha da hızlanacaktır. İlimizdeki köylerin ve köy yaşamının desteklenmesi, kültürünün yaşatılması, tarım topraklarının ve dolayısıyla doğal varlıkların korunması anlamında organik tarım ve onu destekleyen Eko turizm, agro

turizm gibi çalışmalarla ve eğitimi de içine katarak geliştirilmesi de sürece katkı sağlayacaktır.

Organik Tarım Muğla'ya ne gibi katkılar sağlayabilir? Muğla'da organik tarımın yaygınlaştırılması gerekli midir?

Muğla bölgesinde tarım ile turizmin iç içe olması organik tarım için oldukça iyi bir fırsattır. Kültürel ve turistik açıdan büyük bir zenginliğe sahip olan Muğla, bu artılarını organik tarımın yaygınlaşması ve pazarlama ağlarının oluşturulması yönünde kullanabilir. Organik tarım Muğla'nın kültür ve doğasının korunmasına, köylerimizin bozulmadan gelişmesine ve üreticinin gelirinin artmasını sağlayacaktır. Organik tarım aynı zamanda üretici ve tüketici kesimin de eğitim ve bilinçlenme anlamına gelmektedir.

Organik tarım sektörünü canlandırmak için hangi kurumlar ne tür çalışmalar yürütmelidir? Muğla Büyükşehir Belediyesi olarak organik tarımın yaygınlaşmasına yönelik planlarınız nelerdir?

Organik tarımın yaygınlaştırılması konusunda birinci görev Tarım İl Müdürlüğüne düşmektedir. Yeterli eğitim, tanıtım ve desteklemelerle organik tarıma eğilimi arttıracak bir kuruluştur. Başta Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü olmak üzere, Turizm Müdürlüğü, Orman Bölge Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Milli Eğitim İl Müdürlüğü, Belediyeler, Kültür Müdürlüğü, Kooperatifler, Sivil Toplum Kuruluşları (STK) gibi birçok kurum bu alanda çalışabilir, destek sağlayabilir.

Muğla Büyükşehir Belediyesi de organik üretimin yaygınlaştırılması, üretici eğitimleri ve pazarlama (Özellikle yol kenarlarında be-

Fotoğraf: Muğla Büyükşehir Belediyesi

diye denetimli satış tezgâhları ve ören yerleri girişleri-turistik yerlerde kurulacak organik ürün stantları ile) konusunda tüm birimleri ile destek sağlayacaktır.

Organik Tarım'ın Muğla'da yaygınlaşmasına engel olarak gördüğünüz unsurlar var mıdır?

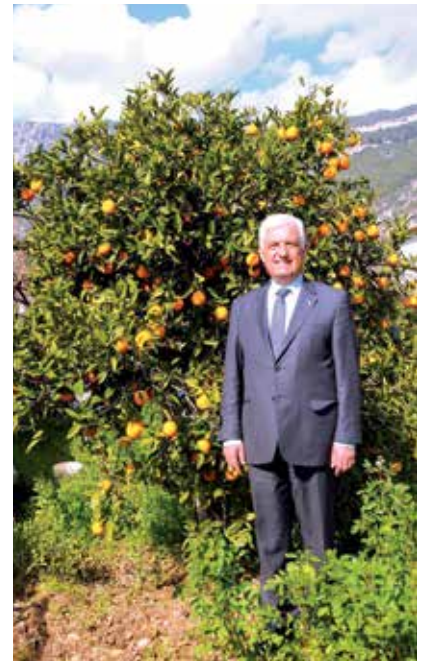
Tüm tarım alanlarında olduğu gibi Muğla'da da organik tarım önündeki en büyük engellerden biri "denetimsiz kimyasal mücadele"dir. Diğer bir sorun ise arazilerin küçük ölçekte olmasıdır. Bu iki sorun bir araya geldiğinde organik tarım açısından önemli bir engel oluşmaktadır. Ayrıca Termik santrallerin bulunduğu bölgeler organik tarım açısından uygun olmayan bölgelerdir.

Muğla'da organik tarımın yaygınlaştırılması ve ekolojik turizm ile koordineli çalışması için Muğla Büyükşehir Belediyesi olarak neler yapabilirsiniz?

Organik tarımın yaygınlaştırılması için Muğla Büyükşehir Belediyesi Tarımsal Hizmetler Dairesi gerekli ön hazırlıkları planlamaktadır. Bunun için Eğitim, Destekleme ve üreticilerin ürünlerini pazarlayabilmeleri için özellikle turizm bölgelerine yönelik organik pazar ve stant projelerimizin çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü ve ilgili STK'lar ile ortaklaşa gerekli eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılacaktır.

Fotoğraflar: Muğla Büyükşehir Belediyesi

9. KÖYCEĞİZ KAUNOS ALTIN ASLAN TÜRK FİLMLERİ FESTİVALİ YAPILDI

Fotoğraflar: Köyceğiz Belediyesi

2001 yılında "Sinema Günleri" olarak başlayan ve 13 yıldır devam eden ve T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Köyceğiz Kaymakamlığı, TRT, Köyceğiz Belediyesi ve Kültürler Arası İşbirliği ve Diyalog Derneği tarafından organize edilen "Köyceğiz Kaunos Altın Aslan Türk Filmleri Festivali" 30 Ağustos-2 Eylül 2014 tarihleri arasında yapıldı.

2002 yılında festivale dönüşen ve aynı yıl Kemal Uzun'un Hasankeyf'in Sessiz Çılgılığı filmiyle en iyi film ödülünü aldığı Köyceğiz

Ulusal Altın Aslan Film Festivali 2003'ten 2007'ye kadar ara verse de 8 yıldır kesintisiz kültür sanat şölenini sürdürüyor. Köyceğiz halkı ve turistlerin yoğun ilgi gösterdiği festival açık hava sineması geleneğini de yaşatıyor. Diğer yandan festival boyunca çeşitli kültür sanat etkinliklerinin yanı sıra tanınmış müzisyenlerin konserleri festival coşkusunu bir kat daha artırıyor. Bu yıl 9.su yapılan film festivali Türk Sineması'nın tanıtımına ve gelişmesine destek vermenin yanı sıra Köyceğiz'in tanınırlığına da çok büyük katkılar yapıyor.

İDDİALİ YAPIMLAR SİNEMASEVERLERLE BULUŞUYOR

Bu yıl, başrollerini Hasan Kaçan, Şebnem Sönmez ve Cezmi Baskın'ın paylaştığı yönetmenliğini Ayhan Özen'in yaptığı 2014 yapımı Sürgün İnek; Yönetmen Mahmut Fazıl Coşkun'un dramatik komedi türündeki filmi Yozgat Blues; başrollerini Ahmet Kural, Murat Cemcir ve Rasim Öztekin'in paylaştığı komedi filmi Düğün Dernek; Zeynep Çamcı, İsmail Hacıoğlu ve Mustafa Uzunoğlu'nun başrollerini paylaştığı Atalay Taşdiken'in dram türündeki filmi Meryem; Faysal Soysal'ın Bosna Savaşı'nın acılarını yansıta Üç Yol; Alphan Eşeli'nin Eve Dönüş filmleri festivalde seyirlikle buluşan iddialı yapımlardı.

VEFA SADECE İSTANBUL'DA BİR SEMT ADI DEĞİL

Köyceğiz Kaunos Altın Aslan Türk Filmleri Festivali sadece düzenlendiği yılın filmlerine çeşitli ödüller dağıtmıyor, aynı zamanda her yıl Türk sinemasına emek vermiş duayenlere de Onur ve Emek ödülleri vererek onlara unutulmadıklarını göstermeye çalışıyor. Geçmiş yıllarda Hülya Koçyiğit, Ayşen Gruda, Fikret Hakan, Halit Akçatepe, Ekrem Bora, Aykut Oray gibi Türk Sinemasına emek vermiş bir çok ismin onur konuğu olarak ağırlandığı festivalin bu yılki onur konukları

Yeşilçam'ın "Altın Çocuk" lakaplı yıldızı Göksel Arsoy'a, 110'dan fazla film ve dizide rol alan Nilüfer Aydan'a ve 15'ten fazla film ve belgesele imza atan yönetmen Mesut Uçakan'a "Yaşam Boyu Onur" ödülleri de verildi.

Aykut Oray'ın festival için ayrı bir anlam ve hüznü taşıdığı da yadsınamaz bir gerçektir. 2009 yılında festival için geldiği Köyceğiz'de hayata gözlerini yuman Bizimkiler dizisinin "Katil"i Köyceğiz'in hafızasında uzun yıllar silinmeyecek tatlı bir anı bırakmışa benziyor.

DENİZLİ DERİ İHTİSAS ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

Tekstil ve giyim sanayi için büyük bir önem arz eden dericilik sektörünün Türkiye’de en önemli duraklarından olan Denizli, Türkiye’nin kösele üretim merkezi konumundadır ve ülkede kösele üretiminin % 50’sinden fazlasını karşılamaktadır.

Hazırlayan: Yankı AKAR / Uzman

Tekstil ve giyim sanayi için büyük bir önem arz eden dericilik sektörünün Türkiye’de en önemli duraklarından olan Denizli, Türkiye’nin kösele üretim merkezi konumundadır ve ülkede kösele üretiminin % 50’sinden fazlasını karşılamaktadır. Denizli’de geleneksel sektörler arasına giren ve babadan oğula geçen sektörlerden olan dericiliğin geçmişi çok eski yıllara dayanmaktadır. Uzun yıllar geleneksel metotlarla çalışan Denizli kösele üreticileri son on yılda üretim metodunu yenileyerek ihracat yapabilir pozisyona ulaşmıştır. Başta Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkeleri olmak üzere Çin ve birçok Avrupa Birliği ülkesine de ihracat yapılmaktadır. Denizli kösele ihracatı 2013 yılında yaklaşık 100 ton mamul köseleyle ulaşmıştır.

Geçmişten günümüze geleneksel yöntemlerle var olmuş dericilik sektörü Denizli’de şehir merkezine yakın ve ‘Tabakhane’ olarak adlandırılan bir bölgede yoğunlaşmıştır. Atıkları ve çalışma koşulları dolayısıyla neden oldukları çevre ve

sağlık sorunları ile dikkatleri üzerine çeken dericilerin 1994 yılında çıkan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının yazısı ile bir İhtisas Organize Sanayi Bölgesi (OSB)’ne taşınması kararlaştırılmıştır. OSB Yönetim Kurulu Başkanı olan derici Mehmet Güran’ın girişimleri ile birlikte 1997 tarihinde OSB alanı olarak Denizli’nin Honaz ilçesine bağlı Kaklık beldesi Elmalı Tepe Mevkii seçilmiştir. 2000 yılında 622.593 m² OSB alanının istismalini gerçekleştirmiş ve 2005 yılında başlayan altyapı işleri 2008 yılında tamamlanmıştır.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca 14.327.866 TL kredi kullanılmıştır. Ayrıca Müteşebbis Heyet 2.816.000 TL yatırım yapmış ve toplam özel sektör inşaat ve taşıma çalışmalarıyla 11.000.000 TL yatırımda bulunmuştur. Bütün bu yatırımlar ile altyapı çalışmalarına öncelik verilmiştir. Bu çalışmalar kapsamında 2739 metre OSB saha içi yol, 3035 metre içme suyu şebekesi, 4468 metre içme suyu hattı, 3980 metre kanalizasyon şebekesi, 742 metre OSB içi dre-

naj çalışması, 3900 metre yağmur suyu şebekesi, 2600 metre kromlu atık su şebekesi, 2739 metre yol bordür, 4500 metre enerji nakil hattı ile 2000 m³/gün kapasiteli atık su arıtma tesisi yapım işleri tamamlanmıştır.

Böylece 2010 yılında sanayi parseli tahsislerine başlanmış olsa da dericilerin yaşadıkları ekonomik sıkıntılar, makine ve ekipmanların taşınamayacak kadar eski durumda olması, ulaşım sorunları gibi nedenlerle ertelenen Deri İhtisas OSB’nin taşıma işlemi Denizli ve halkı için büyük bir sorun teşkil etmeye başlamış fakat haklı gerekçeler nedeniyle sorun uzun yıllar çözüme kavuşturulamamıştır.

2010 yılında aktif olarak çalışmalarına başlayan Ajansımız, Deri İhtisas OSB yöneticileri ve yerel yönetim ile iletişime geçerek Tabakhane’nin mevcut durumunu, İhtisas OSB’nin eksikleri ve ihtiyaçlarını, dericilerin taşınmak için gereksinimlerini analiz etmiş ve bu sorunun çözümü ile bölgede ihtisaslaşma adına önemli bir

adım atılacağını tespit etmiştir. Bu doğrultuda tasarlanarak 2012 yılında Ajansımız, Mirasımız Dericilik Mali Destek Programı'nı ilan etmiştir. Program kapsamında destek kazanan 8 derici, projelerini başarıyla tamamlayarak Denizli Deri OSB'ye taşınmışlar, burada faaliyete geçmişler ve Denizli Deri İhtisas OSB'nin aktif hale gelmesi sağlanmıştır.

Denizli Deri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi, Çardak Havalimanı'na 30 km, karayolu bağlantısına 4 km, demiryolu bağlantısına 5 km mesafedeki konumu ile tüm dericiler, deri kimyasalcıları ve deri makinaları yapımcıları için uygun bir ihtisas bölgesi haline gelmiştir. Toplam alanı 63 hektar ve sanayi alanı 25 hektar olan OSB'de toplam 75 parsel sayısı bulunurken şu ana kadar toplam 14 adet parsel tahsisi yapılmıştır. Tahsisi yapılmış olan parsellerde 11 adet firma faaliyete geçmiş 3 firma proje aşamasındadır.

Türkiye'de değişen ve gelişen sanayi ve çevre anlayışıyla birlikte çevreye duyarlı arıtma tesislerine sahip, teknolojinin bütün olanaklarını bünyesinde barındıran ve ihtisaslaşmayı sağlayan organize sanayi bölgeleri bir kalkınma aracı olarak büyük önem kazanmıştır. Fakat dericilik için alınan önlemler ne yazık ki sektörün uluslararası rekabetçiliğinin güçlenmesi için yeterli konumda değildir.

Denizli Deri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi ülkemizde kurulan 11 Deri OSB ve Küçük Sanayi Sitesinden biri olmakla birlikte Güney Ege Bölgesi'nin de ilk ve tek aktif ihtisas organize sanayi bölgesidir. Ülkemizde 2.000'leri bulan deri işleme tesisi sayısı OSB çalışmaları başlamasıyla müracaat olarak 1.380'e, taşınma çalışmaları sırasında 836, faaliyet esnasında yani günümüzde 541'e gerilemiştir. Denizli Deri İhtisas OSB çalışmaları

rına 78 üye ile başlamış ama taşınmasını 11 üye ve 2 arsa tahsisi ile bitirmiştir.

Önemli miktarda cari açık veren dericilik sektöründe 2013 yılı Türkiye ithalatı 2,337 milyar dolar iken ihracatı ise 1,626 milyar dolar olmuştur. Cari açık 711 milyon dolara ulaşmıştır. İşlenmiş deri ithalatı 394 milyon dolar, ihracatı ise 300 milyon dolardır. Organize Sanayi Bölgeleri çalışmalarının yoğunlaştığı 2005 yılında Türkiye genelinde dericilik sektöründe 21.626 SSK'lı çalışmakta iken, 2013 yılında bu rakam 11.634'e gerilemiştir. Aynı döneme ait deri sektörü işletme sayısı 836'dan 541'e gerilemiştir.

Deri sanayici sayısında ve istihdamında yaşanan bu büyük düşüşün sebeplerinden bir tanesi atık su ünitelerinin maliyetinin oldukça yüksek olmasıdır. Ayrıca arıtma tesisinin yapımının da arsa fiyatlarına bindirilmesi arsa tahsis

maliyetini yükseltmektedir. Atık su tesislerinin yatırım maliyetinin arsa fiyatlarından çıkartılması ve/veya Deri İhtisas OSB'lerin bölge farkı gözetmeksizin 5. bölge teşvik kapsamına alınması bu soruna getirilebilecek çözüm önerileridir. Ayrıca ihtisas bölgeleri olması nedeniyle ÇED Raporu, çalışma yasası ve gayri sıhhi müesseselerin çevre mühendisi bulundurması gibi konularda ortak hareket edilerek maliyetlerde paylaşım sağlanmaktadır.

Güney Ege Kalkınma Ajansı uzmanlaşma, ihtisaslaşma ve kümelenme gibi yapıların bölgede çoğalarak sanayide ve ticarete ilerlemenin hızlanması için projeler üretmeye ve takipçisi olmaya devam edecektir. Bu konuda sürdürülebilirliğin sağlanması adına Deri İhtisas OSB'nin 2014 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği programına başvurduğu "Denizli Deri İhtisas OSB'de Enerji Verimliliği" projesi de Ajanstan destek almaya hak kazanmıştır.

2012 Yılı MİRASIMIZ DERİCİLİK PROGRAMI

TR32 Bölgesi 2010-2013 Bölge Planı gelişme eksenlerinden Sektörlerin Rekabet Gücü ekseninde yer alan stratejik amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesinde faydalanılmak üzere Ajans tarafından Mali Destek Programı hazırlanmıştır.

Bu kapsamda, 9. Kalkınma Planı ve Bölge Planı vizyonu, gelişme eksenleri ve stratejik amaçları doğrultusunda, Güney Ege Bölgesinin deri/tabaklık sektöründe faaliyet gösteren firmaların Deri İhtisas

OSB'ye taşınması suretiyle Bölgemiz için önemli yere sahip olan dericilik sektörünün geliştirilmesi ve rekabet gücünün artırılması hedeflenmiştir.

Programın amacı deri ve kösele sanayinde faaliyet gösteren işletmelerin Deri İhtisas Organize Sanayi Bölgesine taşınmasını sağlayarak üretim kapasitesi ve verimliliklerinin artırılması, sektörel kümelenmenin teşvik edilmesi ve üretim süreçlerinin çevreye verdiği zararın azaltılmasıdır.

Destek programı kapsamında sekiz dericilik firması tabakhaneden Denizli Deri Organize Sanayi Bölgesi'ne taşınmıştır. Projeler kapsamında işletmelerin üretim kapasiteleri artmış, tesisler modernize edilmiş, yeni makine alımlarının yanı sıra diğer makine ekipmanlar da revize edilmiştir. Firmalarda görev yapmakta olan çalışanlar İş Güvenliği ve Sağlığı eğitimleri almışlardır. Fabrika sahaları İş Güvenliği ve Sağlığı açısından da gözden geçirilmiş olup, uyumlu hale gelmesi için çalışmalar yapılmıştır.

Tablo1. Yararlanıcı firmalar ve projeler

Yararlanıcı	Proje Adı
KARAKOÇOĞLU DERİ VE KÖSELE SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	OSB'YE TAŞINMA VE ÜRETİM KAPASİTESİNİ ARTIRMA
İRİMAĞZI KÖSELE DERİ GIDA SAN. TİC. LTD. ŞTİ	TABANA YAYILIYORUZ DÜNYAYI ADIMLIYORUZ
URGANCIOĞLU DERİ VE KÖSELE SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	URGANCIOĞLU DERİ DENİZLİ DERİ İHTİSAS OSB'DE KÖSELEMİZ DÜNYADA
HAKAN BOZBAY DERİ VE KÖSELE SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	KÖSELEDE SON NOKTA
ALİ İNCEOĞLU DERİ VE TEKSTİL ÜRÜNLERİ SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	DERİDE VİZYON TEKNOLOJİ
NİHAT YÜKSELENLER	TECRÜBENİN KÖSELEDEKİ İSMİ; YÜKSELENLER
KABAKLIOĞLU DERİ KÖSELE TARIM HAYVANCILIK SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	DAİMA BİR ADIM İLERİ
ÖZCAN ÖZALTIN	DEBBAÇLIKTAN SANAYİCİLİĞE

Başarıyla tamamlanan projeler kapsamında yararlanıcılar Ajans tarafından sağlanan toplam yaklaşık 1.4 milyon TL destek tutarıyla, yaklaşık 3 milyon TL tutarında yatırım gerçekleştirmişlerdir. Daha yüksek kapasiteye ve verimlilik oranına kavuşan işletmelerin satış rakam-

ları ve gelirlerinin zamanla artması beklenmektedir. Planlı bir yerleşim organizasyonu ile işletmeler iş güvenliği ve çevre hijyeni açısından da daha yüksek bir standarda kavuşmuşlardır. Yeni tesisler çevreye daha duyarlı çalışma koşullarına sahip olmuşlardır. Şehir içinde

yer alan ve boşaltılan tabakhane bölgesindeki çevre kirliliğinin önüne geçilmiş olup, bu bölge Denizli Büyükşehir Belediyesi tarafından rehabilite edilerek yeni bir yaşam alanı olarak şehre kazandırılacaktır.

2023'te Yüksek
Katma Değerli
ve Yenilik Odaklı
Üretimi olan bir
Güney Ege için
çalışıyoruz.

"YAŞAM KALİTESİ YÜKSEK, YENİLİĞE
DAYALI ÜRETEK, DOĞASINI KORUYAN,
KÜRESEL TURİZM ODAĞI GÜNEY EGE"

Aydın Kurutulmuş İncir ile Çikolatanın Aşkına

Üçgözler Gıda Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi tarafından 2012 yılı Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması programı kapsamında Ajansımıza sunulan "Kurutulmuş İncir ile Çikolatanın Aşkına – Yakında Tüm Dünyada" projesi destek almaya hak kazanmıştır.

Proje ile Aydın'da üretilen tarımsal ürünlerden başta kuru incir, susam ve yer fıstığının yeni teknolojiyle değerlendirilmesi sonucunda katma değeri yüksek ve kaliteli yeni gıda ürünleri üretilmesi, üretim ve paketlenme sürecinde ürün kalite-

tesinin ve veriminin artırılması ve ihracata yönelik ürünler üretilmesi amaçlanmıştır.

Ajansımız tarafından 291.549,00 TL destek verilen ve 583.831,56 TL toplam bütçe tutarı ile tamamlanan proje kapsamın Çikolata Kaplama ve Soğutma Makinesi Hattı, Krokan Üretim Makinesi Hattı, Zarf Usulü Şerit Açmalı Jelatin Paketleme Makinesi ve Vakumlu Gazlı Paketleme Makinesi alınmıştır.Çikolata Kaplama ve Soğutma Makinesi Hattı ile birlikte yeni ve katma değeri yüksek bir ürün olan çikolata kaplamalı kuru incir ürünü elde

edilmiş, Krokan Üretim Makinesi Hattı ile susam ve yer fıstığı krokanı üretilmiş, paketlenme makineleriyle ise üretilen ürünlerin uzun süre taze kalmasını sağlayacak hijyenik paketlenme işlemleri gerçekleştirilmiştir. Bunun sonucunda 3 adet yeni ürün üretilmiştir.

Projenin uygulanmasıyla birlikte Aydın'ın önde gelen tarımsal ürünlerinin işlenerek katma değeri yüksek yeni ürünlerin üretilmesinin yanı sıra istihdam edilen yeni personellerle proje bölge ekonomisine önemli bir katkı sağlamıştır.

Muğla

Tarlada Sulu Sofrada Kuru

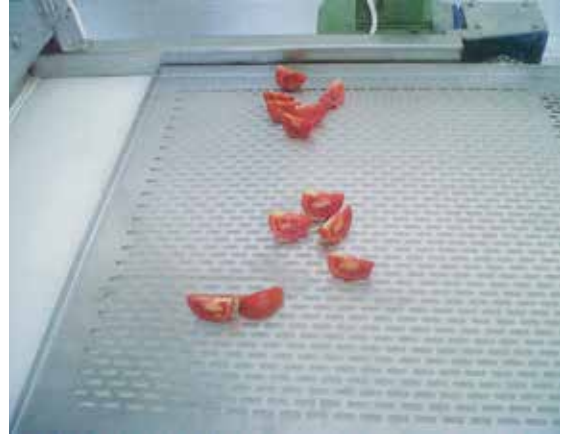

Nar Bitkisel ve Hayvansal Ürünler Üretim Pazarlama Ticaret Limited Şirketi tarafından 2012 yılı Tarıma Dayalı Sanayide Katma Değerin Artırılması Mali Destek Programı kapsamında destek sağlanan "Tarlada Sulu Sofrada Kuru" projesi ile öncelikli olarak firmanın kendi yetiştirdiği ürün olan domatesi ve çevre, kişi veya kurumlardan gelecek ürünleri kurutma yöntemiyle katma değeri yüksek yeni ürün üreterek bölge ve ülke ekonomisine katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

Ajansımız tarafından proje bütçesinin % 50'si oranında 157.155,60 TL destek verilen, 314.311,20 TL toplam bütçe tutarı ile tamamlanan proje kapsamında hâlihazırda mevcut olan domates serasının içine kurutma tesisi kurulmuş, domateslerin ve çıkan ürünlerin taşınabilmesi için forklift alımı gerçekleştirilmiştir. Kurutma tesisinde bulunan domates kesme makinesi farklı ebatlarda çalışabilecek şekilde dizayn edilmiş, bu sayede firmanın farklı ürünler kurutabilmesi sağlanmıştır.

Alınan makine ve ekipman ile 2023 Türkiye İhracat Hedefi doğrultusunda katma değeri yüksek ürünler üretilmesi için gerekli yatırım tamamlanmış ve bölgede örnek teşkil etmiştir.

Tripolis Antik Kenti

Koruma ve Tanıtım Projesi

Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından 2013 yılı Turizm Altyapısı Mali Destek Programı kapsamında Ajansımıza sunulan "Tripolis Antik Kenti Koruma ve Tanıtım" projesi destek almaya hak kazanmıştır. Projenin amacı yoğun emek ve para harcanarak açığa çıkarılmış ve çıkarılacak olan kent yapılarının dışsal zararlardan korunmasına ve böylece turizm potansiyelini muhafaza edebilmesine katkı sağlamaktır.

Ajansımız tarafından proje bütçesinin % 75'i oranında 286.791,95 TL destek verilen ve 382.389,26 TL toplam bütçe tutarı ile sözleşmeye

bağlanan projenin 2015 yılı Haziran ayında tamamlanması beklenmektedir. Proje kapsamında antik kentin etrafının çit ile çevrilmesi kentin dışsal zararlardan korunmasını sağlamakla birlikte kente gelen ziyaretçilerin kenti güvenli ve huzurlu bir şekilde gezebilmelerine olanak sağlayacaktır.

Proje ile ayrıca antik kent içerisindeki yapılara Türkçe ve İngilizce bilgilendirme tabelalarının konularak ziyaretçilerin kent hakkında daha detaylı bilgi almasının sağlanması hedeflenmektedir. Bunun yanında Tripolis Antik Kent'ine ilişkin tanıtım materyalleri hazırlanarak kentin tanıtımına katkı sağlanacaktır.

Fotoğraflar: Tripolis Kazı Arşivi

Akıllı Ova

Söke

Sulama Sahasında
Rezervdeki Su
Miktarından Tahsise
Göre Sulama
Planlamasının
GIS Ortamında
Yapılması ve Sulama
Otomasyonu

Söke Ovası Sulama Birliği tarafından 2010 yılı İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında sunulan ve başarılı bulunan "Akıllı Ova-Sulama Sahasında Rezervdeki Su Miktarından Tahsise Göre Sulama Planlamasının GIS Ortamında Yapılması ve Sulama Otomasyonu" projesi ile tarımda verimliliğin artırılması için sulanabilecek alanların tamamının sulanması ve suyun etkin kullanımının sağlanması, bilinçsiz sulama uygulamaları ile tarımda aşırı su kullanımının önüne geçilmesi, Söke Ovası sulama sahası içindeki arazilerin özelliklerine göre seçilecek bitki deseni için en uygun sulama yönteminin seçilmesi, projelendirilmesi ve uygun bir sulama programının uygulanması, bitkilerin optimum düzeyde gelişebilmesi için ihtiyaç duydukları miktarda ve zamanda su verilmesinin bilgisayar destekli olarak sağlanması, su tasarrufu sağlayan modern sulama yöntemlerine geçiş için altyapının hazırlanması, taşkın koruma yapılarının projelendirilmesi ve akarsularda kalite parametrelerinin ölçülebilmesi için akarsu debisinin ölçülmesi ve tarımsal sulamada uzaktan algılama yöntemleri kullanılarak sulama otomasyonunun sağlanması, zamana

bağlı olarak su seviye değişikliklerinin ölçmesi, elektronik ortamda kaydedilmesi ve kaydedilen verilerin merkeze aktarılması sağlanarak ölçüm sistemi oluşturulması amaçlanmıştır.

Ajansımız tarafından proje bütçesinin % 25'i oranında 179.295,76 TL TL destek verilen ve 717.183,04 TL toplam bütçe tutarı ile 2012 yılı Aralık ayında tamamlanan proje kapsamında saha personelinin tablet bilgisayarlar aracılığıyla ekim tarihi, tohum, gübreleme, zirai ilaç bilgileri, hangi parsellerin sulandığı ve sulanmakta olduğu bilgilerini, anlık olarak takip edilebilmesi için, mobil cihazlar aracılığı ile merkeze anlık olarak veri gönderebileceği bir sistem kurulmuştur. Çeşitli analiz ve stratejik kararlara temel teşkil edecek bilgilerin derlenebi-

leceği yazılımlar hazırlanmış, projenin uygulandığı kanal kapaklarına otomasyon sistemi kurulmuş ve uzaktan açma kapama imkanı sağlanmıştır. Söke Ovası'nın fiziki, üretim, sulama gibi tüm verilerini veri tabanında toplayan proje kapsamında sağlanan otomasyon sistemi ile ova sulaması daha sağlıklı yapılırken Söke Ovası'nın üretim haritası da ortaya konmuştur.

15 bin parselden oluşan 360 bin dekar alanı ile bölgenin hayat kaynağı olan Söke Ovası'nda uygulanan Akıllı Ova projesi aynı zamanda 2012 yılında Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) ve Türkiye Bilişim Vakfı (TBV) tarafından düzenlenen "10. e-Türkiye (e-TR) Ödülleri" kapsamında "Kamudan Vatandaşa e-Hizmetler" kategorisinde ödülü paylaşan iki projeden biri olmuştur.

Sonsuz Kaynağımız Güneş

Muğla Belediyesi tarafından 2010 yılı İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında sunulan ve başarılı bulunan “Sonsuz Kaynağımız Güneş” projesi ile hem bölgede hem de Türkiye’de ilklere imza atılmıştır. Proje kapsamında, Türkiye’de Lisanssız Elektrik Üretimi alanında TEDAŞ tarafından kabulü yapıp devreye alınan ilk Şebekeye Bağlı (On-Grid) Fotovoltaik Elektrik Üretim Tesisi kurulmuştur.

Ajansımız tarafından 435.886,97 TL destek verilen ve 589.209,26 TL toplam bütçe tutarı ile sözleşmeye bağlanan proje 2013 yılı Temmuz ayında tamamlanmıştır. Proje kapsamında Muğla Belediyesi Mezbaha tesisinin elektrik ihtiyacının %60’ı, kurulu gücü 105 kw olan fotovoltaik sistem tarafından karşılanmaktadır. Tüketimin en düşük olduğu Mayıs-Haziran aylarında fazla enerji Lisanssız Elektrik Üretimi mevzuatı çerçevesinde şebekeye verilmektedir. En az 25 yıllık verimlilik garantili Fotovoltaik güneş panellerinin kullanıldığı projede yatırımın geri dönüş süresi yaklaşık 7 yıl olacaktır. Proje ile tesisin CO₂ salınımı büyük oranda azaltılmış olup bölgede yenilenebilir enerji bilincinin yayılmasına katkıda bulunulmuştur.

Proje, şebekeye bağlı (on-Grid) ilk fotovoltaik üretim tesisi olması nedeniyle ilgili mevzuat çalışmalarının hızlanmasına katkı sağlamıştır. Ayrıca yeni yatırımlara örnek teşkil ederek yatırımların hızlanmasına öncülük etmiştir.

Denizli Pamuk İşleme ve Balyalama Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi

Taslacılar Tarım ve Tekstil Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi tarafından hazırlanarak sunulan ve Ajansımız 2010 Yılı İktisadi Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında destek almaya hak kazanan "Pamuk İşleme ve Balyalama Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi" gerçekleştirilmiştir.

Ajansımız tarafından 73.818 TL destek verilen, 256.580 TL toplam bütçe tutarı ile 2012 yılı eylül ayında tamamlanan proje kapsamında pamuk balya pres makinesi ile elektronik kantar alınmıştır. Satın alınan pamuk balya pres makinesi ile işletmenin en az ihtiyaç duyduğu oranda üretim kapasitesi yüzde yirmi beş oranında artmıştır. İş-

letme kapasite arttırımına ihtiyaç duymakta olduğundan, bu kapasite artışını değerlendirerek üretim miktarını ve satışlarını da yüzde yirmi beş oranında arttırmayı başarmıştır.

Üretilen malların fabrikadan çıkarmadan önce tam olarak tartılması gerekmektedir. Bu kapsamda işletme bünyesinde ağır yükleri tartabilen bir kantar bulunmadığı için fabrikadan çıkacak her sevkiyatın belli bir mesafe katederek ve ücret karşılığında tartılması işlemi yapılmaktadır. İstenen doğru rakama ulaşıncaya kadar bu işlemin tekrarlanması durumu da söz konusudur. Proje kapsamında temin edilen yüksek miktarda tartma kapasitesine sahip elektronik kantar

sayesinde fabrikadan mamül çıkış süreleri kısalmış ve ekstra navlun maliyetlerinin önüne geçilmiştir.

İşletmede yaşanan tüm bu gelişmeler ışığında üç yeni istihdam sağlanmıştır. İşe başlayan yeni personelle birlikte mevcut personele yeni makineyle ilgili işbaşı eğitimleri verilmiştir. Eğitimle personelin artan teknik kapasitesi ve makine modernizasyonu sayesinde ürün kalitesinde de iyileşme sağlanmıştır.

Proje, belirtilen bütçe rakamıyla bir işletme üretim hattında, ürün kalitesinde ve maliyetlerin düşürülmesinde çarpan etkisiyle büyük bir fark yaratılabileceğine iyi bir örnek olmuştur.

Denizli'nin Keşfedilmeyi Bekleyen İlçesi

GÜNEY

Hazırlayan: Denizli Yatırım Destek Ofisi

Dergimizin bu bölümünde, her mevsim coşkusunu kaybetmeden akan Güney şelalesiyle ve dünyada kalitesini kanıtlamış şaraplık üzüm bağlarıyla ünlü Denizli ilimizin Güney ilçesini inceliyoruz.

Denizli ilimize 76 km uzaklıkta bulunan Güney ilçemizin doğusunda Çal, batısında Buldan, kuzeyinde de Uşak-Eşme yer alır ve etrafı ilçe merkezinin köyleri ile çevrilidir. 2013 Yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre ilçenin nüfusu 10.796'dır. Rakımı 830, yüz ölçümü 534 km² olan ilçenin ortasından Dinar dağlarından doğup Adıgüzeller köyü yakınlarında Banaz ve Hamam çayları ile birleşen Büyük Menderes Nehri akmaktadır. Derin bir vadiden akan ve eş-

siz güzelliklere sahip Menderes Nehrinin üzerinde kurulmuş olan Cindere ve Adıgüzel Barajları ilçenin sınırları içinde yer almaktadır. Önemli alüvyon yatakları ve dağlık engebeli arazi üzerine kurulmuş olan ilçe kısmi olarak ormanlarla kaplıdır.

Güney'in tarihçesi M.Ö. 500'lü yıllara kadar uzanmaktadır. İlçe, M.Ö. 300'lere kadar Pers İmparatorluğu hâkimiyetinde kalmış, M.Ö. 334'te Büyük İskender imparatorluğu egemenliği altına girmiştir. İskender'in ölümü ile başlayan Helenistik dönemin izlerini taşıyan Güney ilçesinde yapılan kazılarda bu döneme ait sikke, eşya ve kitabeler bulunmuştur. Yeri henüz kesin belirlenememiş olmakla birlikte tarihi Sala antik kentinin ilçenin sınırları

içinde olduğu tahmin edilmektedir. İlçede bulunan ve M.Ö. 2. yüzyılda basıldığı tahmin edilen bronz sikkenin arka yüzündeki üzüm salıkımı ilçede bağcılık faaliyetinin bugün olduğu gibi o dönemde de önemli olduğunu göstermektedir. Toplam 1300 yıllık süre boyunca Romalılar, Bizanslılar ve çeşitli beyliklerin hâkimiyetine giren Güney ilçesi Türklerin Anadolu'ya başlattıkları göçler sonucunda tamamen Türk hâkimiyetine girmiştir.

Helenistik döneme ait Sala Antik Kenti, Roma ve Bizans döneminin paraları, yine bu dönemlere ait mezar, sütun başlıkları, kabartmalar, süslemeli mimari örnekleri ve işlemeli yazıtlar Denizli Müzesi'nde sergilenmektedir.

Güney Şelalesi

Özgürce akan ve gördüğünüz an sizi başka bir zamana çekecek bir şelale düşünün ve derin bir nefes alarak yönünüzü güney şelalesine çevirin.

Güney'in görülmeye değer en büyük doğal hazinesi Güney Şelalesi'dir. Güney ilçe merkezinin yaklaşık 4 km uzağında Cindere dağı yamaçlarından çıkan suların oluşturduğu şelale, görüntüsüyle ziyaretçilerini kendisine hayran bırakmaktadır. Güney şelalesi birinci derece SİT alanı ve genel sıralamada Türkiye'nin 23. doğa harikasıdır. Suyunun kimyasal özelliğinden dolayı şelale yatağında kalker basamaklar oluşmuştur. Yıllarca akan suyun gücü ve etkisiyle, içinde yüzülebilir bir göl bulunan, sarkıt ve dikitleriyle dikkat çeken, kapısını şelalenin suyunun oluşturduğu bir mağara meydana gelmiştir. Şelalenin bir kısmı 2013 yılı mayıs ayında gerçekleşen bir heyelan sonrası zarar görmüştür. Ancak kısa sürede yapılan müdahaleler ile şelale eski doğal güzelliğine kavuşmuştur.

Güney şelalesine gittiğinizde doğanın müzikal ve görsel şöleni eşliğinde piknik alanında piknik yapabilir ya da kır lokantasında güveçte taze balığınizi yiyip kahvenizi yudumlayabilirsiniz.

Güney şelalesi birinci derece SİT alanıdır ve Türkiye'de doğa harikalarına ilişkin sıralamada 23. sıradadır.

Güney'de Bağcılık

Bir platoda kurulu olan Güney ilçesi, killi-tınlı, kireç taşlı, çakıllı toprağıyla, şaraplık üzüm yetiştirmek için Türkiye'nin en uygun bölgelerinden biridir. İlçede üretilen şaraplık üzümler şarap firmaları tarafından yoğun ilgi görmektedir. Nitekim ilçenin bağlarında üretilen üzümlerin % 95'i şaraplık üzüm üretimine yöneliktir.

İlçede Pamukkale Şarapları'nın başlattığı atak diğer şarap firmalarının da dikkatini çekmiştir. Türkiye'nin önde gelen şarap firmalarından Pamukkale, Kavaklıdere, Sevilen ve Doluca gibi markalar Güney'de kendi bağlarını kurarak şaraplık üzüm üretimine başlamıştır.

Dünyada
kalitesini
kanıtlamış
Şaraplar...

Güney Kültür Sanat ve Üzüm Festivali

Güney'in düşman işgalinden kurtuluş günü olan 3 Eylül'de 2006'dan itibaren düzenlenen Güney Kurtuluş Günü Bağcılık ve Kültür Festivali, 2008 yılında Güney Bağcılık ve Sanat Festivali adını almıştır ve her yıl yapılmaya devam edilmektedir. Bu yıl 2-3 Eylül tarihlerinde 9.'su düzenlenen festival mehteran gösterilerinden konserlere, festival yürüyüşlerinden havai fişek gösterilerine kadar birçok etkinliği içerisinde barındırmıştır. Ayrıca bu festival, Güney ilçemizde önemli bir ekonomik değere sahip şaraplık üzümünün tanıtımı, üretimi ve pazarlanması açısından da son derece faydalıdır. Festivaller sayesinde Güney, ulusal ve yerel basının ve sanat çevrelerinin ilgi odağı durumuna gelmiştir.

Cindere Barajı

İlçenin 5 km. güneybatısında Büyük Menderes Nehri üzerinde 1994 yılında inşaatına başlanan Cindere Barajı ve hidroelektrik

santralının yapımı tamamlanmıştır. Cindere Barajı'ndan sulama ve kademe Barajı olarak enerji üretilmektedir.

Adıgüzel Barajı

Yapımına 1976 yılında başlanmış olup 17 sene sonra 1993 yılında tamamlanarak 1996 yılında işletmeye açılmıştır. İlçenin 16 km. doğusunda Büyük Menderes Nehri üzerinde bulunan Adıgüzel Barajı ve Hidroelektrik Santrali inşaatı tamamlanmış ve şu anda elektrik üretimi yapılmaktadır. Adıgüzel Barajı

ülkümüzde, yükseklik olarak (temelden) 9. sırada, dolgu hacmi bakımından 11. sırada, yıllık enerji üretimi bakımından 20. sırada yer almaktadır. Adıgüzel Barajı, Denizli ve Aydın illerindeki sulama alanlarına hizmet sunma yönünden, en büyük ve en önemli kilit tesisidir.

GÜNEY'E JAPONYA'DAN ZİYARET

Japon Seyahat Acentesi Temsilcileri 27-30 Mayıs 2014 tarihleri arasında Ajansımızın aracılığıyla Bölgemize bir ziyaret düzenlemişler, bu ziyaret sırasında Güney ilçemizi de ziyaret etmişler ve böylelikle Güney'in şaraplarını tatma ve Güney Şelalesini ziyaret etme imkanı bulmuşlardır. Japon temsilciler, Pamukkale'ye gelecek olan turların şarap tadım turlarıyla alternatif rotalar yaratılabileceğinin de değerlendirilmesi gerektiğini iletmışlerdir.

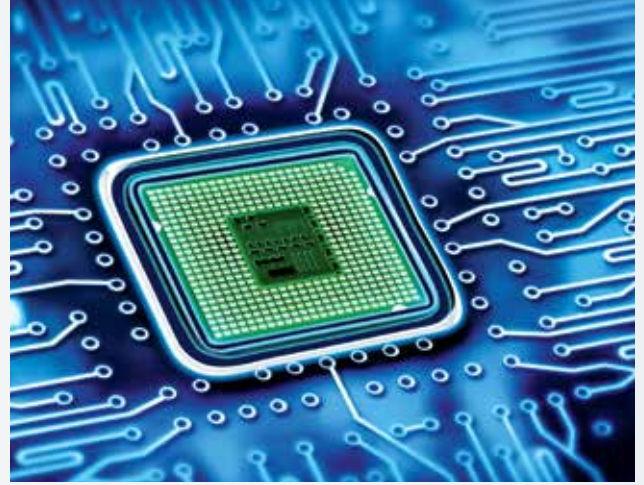

GEKA Desteği ile

52 Milyonluk Yatırım

Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA) tarafından 30 Ocak 2014 tarihinde ilan edilen Yenilikle Dönüşüm ve Çevre Mali Destek Programlarına teklif edilen projelerin değerlendirme süreçleri tamamlandı. Başvuru süresi 30 Nisan 2014 tarihinde sona eren 2014 Yılı Teklif Çağrısına; Aydın, Denizli ve Muğla'dan, Yenilikle Dönüşüm programına 162, Çevre programına 48 olmak üzere toplam 210 proje teklif edildi.

22 Temmuz 2014 tarihinde Muğla'da yapılan GEKA Yönetim Kurulu Toplantısında Yenilikle Dönüşüm programında 33, Çevre programında 20 olmak üzere toplam 53

projenin desteklenmesine karar verildi. Yenilikle Dönüşüm programında desteklenmeye karar verilen 33 projeye yaklaşık 18 milyon TL ve Çevre programındaki 20 projeye 6,1 milyon TL olmak üzere toplamda 24,1 milyon TL destek sağlanması kararlaştırıldı. Ayrıca, Kâr Amacı Güden Kuruluşlara Yönelik Yenilikle Dönüşüm Programında 47 proje ve Çevre Mali Destek Programında 8 proje olmak üzere 55 projede Yedek Liste olarak belirlendi.

Bu programlar ile Güney Ege Bölgesinde işletmelerin yenilik, teknoloji, tasarım ve markalaşma kapasitelerini geliştirerek rekabet

güçlerini artırabilmeleri; yenilik alanında Bölge'de yenilik, tasarım ve teknoloji odaklı uygulama kapasitesinin artırılması ve yenilikçi girişimciliğin geliştirilmesi; çevre kirliliğinin azaltılması ve atıklardan yeni ürün ve enerji üretilmesi hedeflerine katkı sağlanması hedeflenmektedir.

53 adet projenin asil listede yer alarak sözleşme imzalamaya hak kazandığı ve toplamda 52,1 milyon TL'lik bir yatırımın gerçekleşeceği 2014 yılı Proje Teklif Çağrısı sonuçları aşağıdaki listelerde yer almaktadır.

Etkinlik / Aydın, Denizli, Muğla

2014 yılı KÂR AMACI GÜDEN KURULUŞLARA YÖNELİK YENİLİKLE DÖNÜŞÜM MALİ DESTEK PROGRAMI - ASIL LİSTE			
Sıra No.	Referans No.	Proje Adı	Başvuru Sahibi Adı
1	TR32/14/YENİ1/0003	Proje Bazlı Ebatlama Yaparak Katma Değeri ve Rekabet Gücümüzü Arttıracak Yenilikçi Teknoloji Transferi Projesi	Atlas Dokuma Tekstil Maden Mermer San. ve Tic. Ltd. Şti.
2	TR32/14/YENİ1/0004	Üretim Teknolojisindeki Yenilikle Çeşitlilik, Kalite, Kapasite ve Rekabet Gücünün Arttırılması	Fiore Tekstil Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.
3	TR32/14/YENİ1/0009	Polat Group Redüktör, "Planet Redüktör" ile Gezeğin Eksenini Değiştiriyor!	Polat Group Redüktör San. Tic. A.Ş.
4	TR32/14/YENİ1/0010	Yenilikçi Teknoloji Kullanımı ile İhracat, Verimlilik ve İstihdamda Artış, Elektrik Tüketimi ve Maliyet Tasarrufu Sağlama	Ceyhan Çıvgın
5	TR32/14/YENİ1/0012	Oluklu Mukavvada E Dalga Ürün Üretimiyle Yeni Döneme Geçiş	Mine Kağıt Kutu Ambalaj San. Tic. A.Ş.
6	TR32/14/YENİ1/0017	Yenilikçi ve Çevreci Döküm İşleminin Geliştirilmesi	Ardöküm Merdane Sanayi Anonim Şirketi
7	TR32/14/YENİ1/0023	Jantsa, Kendi Makineni Kendin Tasarla	Jantsa Jant Sanayi ve Ticaret A.Ş.
8	TR32/14/YENİ1/0034	Tarım Makinalarını Daha Az Zamanda, Sıfır Hatayla Üretecek Seri Üretim Hatının Kurulması	Çekiçkesen Tarım Alet Ve Makina San. ve Tic. Ltd.
9	TR32/14/YENİ1/0036	Yeni Teknoloji İle Fark Yaratalım	Hakkırustaoğulları Makine San ve Tic. Ltd. Şti.
10	TR32/14/YENİ1/0037	Elmas Mikrobiyolojik Sterilizasyon Projesi	Elmas Dış Ticaret A.Ş.
11	TR32/14/YENİ1/0039	Çok Fonksiyonlu İletken Makinasının Geliştirilmesi ve Seri Üretimi	Frekans Makina Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi
12	TR32/14/YENİ1/0050	Tekstil Boyama Üretim Sürecinde Enerji Verimliliği ve Kalite Artışı	Aslı Tekstil Giyim Sanayi ve Ticaret A.Ş.
13	TR32/14/YENİ1/0051	Sanatın Teknikle Dansı	Tosunoğlu Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
14	TR32/14/YENİ1/0053	Zirai Aletlerde Global Rekabet Hedefimiz "Alpler" kadar Yüksek	Alpler Ziraat Aletleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.
15	TR32/14/YENİ1/0056	İthalata Dur Diyoruz, İstedığınız Filtreleri Biz Üretiyoruz	İkiler Otomotiv Filtre Üstübu Deterjan San. ve Tic. Ltd. Şti.
16	TR32/14/YENİ1/0063	Doğal-Yabani Mantarlarda Teknoloji ve Yenilikçi Fikir ile Ürün Geliştirme	Çalışkan Tarım Ürünleri İnşaat, Taahhüt, Tekstil Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
17	TR32/14/YENİ1/0068	Tekstilde Kullanılan Dijital Baskı Teknolojisi İle Yenilikçi Ürünler Üretimi ve Rekabet Gücünün Arttırılması Projesi	Ozanteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
18	TR32/14/YENİ1/0071	Ar-Ge Çalışmaları ve CNC Teknoloji İle Maden Sektörüne Yönelik Makine ve Karesel Sürgülü/ Kelebek Vana İmalatına Başlama	Doğan İnşaat Malzemeleri Hafriyat Nakliyat İş Makineleri ve Tic. San. Ltd. Şti.
19	TR32/14/YENİ1/0081	Gıda İşletmelerinde Su Arıtma Uygulamalarına Yönelik Paslanmaz Çelik Tank Ve Ekipman İmalatı	Deniz Su ve Atıksu Arıtım İnşaat Ticaret ve Sanayi A.Ş.
20	TR32/14/YENİ1/0093	Kalite ve Zaman	Maksan Dişli Makina Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.
21	TR32/14/YENİ1/0096	Türkiye'de İlk Kez Zimek Tarafından Üretilen CNC Kontrollü Plaka Cila Makinesinin Ticarileştirilmesi	Zimek Makina Mermer Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
22	TR32/14/YENİ1/0103	Baykara Ambalaj Sıfır Dikiş Kaynak'la Yenilikçi Ürünler Üretiyor	Baykara Ambalaj ve Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
23	TR32/14/YENİ1/0107	Patentli Terapi Yastığı İmalatında Yeni Teknoloji İle Kalite, Kapasite ve İhracatın Arttırılması (Patent No: 2002 02547 B)	Deka Tekstil Kuruyemiş İth. İhr. San. Tic. A.Ş.
24	TR32/14/YENİ1/0112	Bölgenin Tek Çatı Panel Kaplama Üretim Tesisinde Teknoloji Yenilme Yoluyla Ürün Çeşitliliği ve Üretim Kalitesinin Arttırılması	Arden Metal Yapı İmanları İzolasyon İnş. Taah. San. Tic. Ltd. Şti.
25	TR32/14/YENİ1/0117	Üretim Altyapısının Geliştirilmesi İle Makine İmalatında Yenilik Projesi	Ömür Gözlüklü Santrifüj Teknolojileri Makina İmalat İthalat İhracat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
26	TR32/14/YENİ1/0125	Üretimde Verimliliğin Arttırılmasıyla İç/Dış Pazarda Rekabet Gücünün Arttırılması	Yavaşlar Mühendislik Elektrik Elektronik Otomasyon Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
27	TR32/14/YENİ1/0127	Doğal Taş Sektörü İçin Çoklu Katlı Fırın Sistemi	İonic Stone Maden San. ve Tic. Ltd. Şti.
28	TR32/14/YENİ1/0135	Polgün Su Kaydırakları Yenilikçi Üretim Teknolojileri İle Dünyaya Açılıyor	Polgün Su Kaydırakları İmalatı Sanayi Ticaret Limited Şirketi
29	TR32/14/YENİ1/0137	Saha Stok Takip ve Üretim RFID Otomasyon Sistemi Kurulması	Menderes Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
30	TR32/14/YENİ1/0147	Kömür Kullanımı ve Emisyon Salınımında Tasarruf Sağlayan Türk Linyitlerine Uygun Yakma Sisteminin Geliştirilmesi	Birsan Makina Mühendislik Danışmanlık Kimyevi Maddeler İmalat Taahhüt ve Sanayi Ticaret Ltd. Şti.

2014 yılı KÜÇÜK ÖLÇEKLİ ALTYAPI PROJELERİNE YÖNELİK YENİLİKLE DÖNÜŞÜM MALİ DESTEK PROGRAMI - ASİL LİSTE

Sıra No.	Referans No.	Proje Adı	Başvuru Sahibi Adı
1	TR32/14/YENİ2/0001	Aydın İli Stratejik Planlama ve Yenilik Merkezi (AİSYEM)	Adnan Menderes Üniversitesi
2	TR32/14/YENİ2/0004	Denizli Tekstil Yenilik ve Tasarım Merkezi	Denizli Ticaret Odası
3	TR32/14/YENİ2/0005	Tasarım İşliği	Uluslararası Tasarım Vakfı İstanbul

2014 yılı KÂR AMACI GÜDEN KURULUŞLARA YÖNELİK ÇEVRE MALİ DESTEK PROGRAMI - ASİL LİSTE

Sıra No.	Referans No.	Proje Adı	Başvuru Sahibi Adı
1	TR32/14/ÇEVRE/0002	Sulu Filtre Kullanımı ile Çevre Kirliliğinin azaltılması	Duraksan Sanayi Hafr. Tic. Ltd. Şti
2	TR32/14/ÇEVRE/0004	Odunsu Biyokütle Atıklardan Yenilenebilir, Alternatif Bir Yakıt: Pelet	Bozalioğlu İnşaat Taahhüt Mühendislik ve Orman Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
3	TR32/14/ÇEVRE/0006	Çevre Dostu Biyogaz Tesis Atığını Değerlendirelim	Senkron Grup İnşaat Makine Mühendislik Proje Elektrik Üretim A.Ş.
4	TR32/14/ÇEVRE/0011	Zeytin Prina Atıklarının Kullanıcı Dostu ve Çevreci Yakıtı Dönüştürülmesi ve Satışı	Mabaş Zeytinyağı Gıda Pazarlama Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
5	TR32/14/ÇEVRE/0013	Geri Kazanımdan Gelen Çevre Dostu CMC	Denkim Denizli Kimya San. Tic. A.Ş.
6	TR32/14/ÇEVRE/0014	Çevre Kirliliğine Ve Çalışanların Sağlığına Verilen Zararı Önlemek Amacıyla Toz Atık Filtre Sisteminin Yenilenmesi	Vatan İnş. Turz. Özel Eğitim Gıda Dayanlı Tük. Malları Bilgisayar Tekstil Hay. ve Hurda San. Tic. A.Ş.
7	TR32/14/ÇEVRE/0015	Sanayicinin Çözüm Ortağı Atık Yönetim Uzmanı Beysu	Beysu Atık Yönetimi San. Tic. Ltd. Şti.
8	TR32/14/ÇEVRE/0017	Endüstriyel Tekstilde Yenilikçi Çevre Yaklaşımları	Söktaş Dokuma Ticaret Anonim Şirketi
9	TR32/14/ÇEVRE/0018	Sürdürülebilir Gelişim İçin, Doğal Kaynak Kullanımında Tasarruf Sağlayan Arıtma Sistemi Projesi	Durtaş Mercencilik Turz. San. Tic. Ltd. Şti.
10	TR32/14/ÇEVRE/0019	Tekstil Atıklarının Renk Ve Reaktif Selüloz Oranı İyileştirmesi İle CMC Üretiminde Kullanılabilir Hale Getirilmesi	Uğur Selüloz Kimya Makina ve Gıda San. ve Tic. A.Ş.
11	TR32/14/ÇEVRE/0021	Kaynağında Kostik Dönüşümü İle Su, Tuz ve Alkali Geri Kazanımı ve Hammadde Kullanımının Azaltılması	Tan Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
12	TR32/14/ÇEVRE/0023	Termik Santrallerinin Baca Gazı Salınımını Engellenen Mermer Atığı Kalsit İle Temiz Çevre ve Atıkları Ekonomiye Kazandırma	Ermaş Madencilik Turizm San. ve Tic. A.Ş.
13	TR32/14/ÇEVRE/0026	Semes Gıda - Ek Yatırım İle Atık Suların Geri Kazanımına Olanak Sağlayan Atık Su Arıtma Tesisi	Semes Gıda Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi Sultanhisar Şubesi
14	TR32/14/ÇEVRE/0032	YEŞİL EKONOMİ; ŞAHİNLER BİOGAZ TESİSİ PROJESİ	Şahinler Motorlu Araçlar Otomotiv Hayvancılık San. ve Tic. A.Ş.
15	TR32/14/ÇEVRE/0033	Madencilikte Çevre Dostu ve Etkif Atık Yönetimi Entegreli Bir Üretim Modeli Kurulması	Uyar Tarım Petrol Madencilik Nakliye Gıda Gübre San. Tic. A.Ş.
16	TR32/14/ÇEVRE/0038	Tekstil Boyahanesi Biyolojik Arıtma Tesisinin Kapasite Artırılarak Yenilenmesi	Koltuksuz Tekstil İth. İhr. Tic. ve San. Ltd. Şti.
17	TR32/14/ÇEVRE/0039	Geri Dönüşüm Muhteşem Olacak	Kartlısan Geri Dönüşüm-Volkan Kartlı
18	TR32/14/ÇEVRE/0040	İleri Üretim Teknik ve Teknolojileri Kullanarak Feldspat Atıklarından Ürün Üretimi	Kaltun Madencilik Sanayi Nakliye ve Akaryakıt Tic.
19	TR32/14/ÇEVRE/0041	Krom Artıklarından Geri Kazanım ve Atık Alanının Rehabilitasyonu	Gür-Ak Nakliye Taş Ocağı İşletmeciliği İnşaat ve Sanayi Ticaret Limited Şirketi - Fethiye Şubesi
20	TR32/14/ÇEVRE/0046	Atık Sıcak Sulardan Isıl Enerjinin Geri Kazanımı Uygulama Projesi	Shamrock Tekstil Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi

Etkinlik / Aydın, Denizli, Muğla

Ayrıca aşağıda yer alan "Yedek Liste" başlıklı listelerde , "Asil Liste"de yer alan başvuru sahiplerinin feragat etmeleriyle birlikte yerlerine davet edilerek sözleşme imzalamaya hak kazanacak olan proje sahipleri yer almaktadır.

2014 yılı KAR AMACI GÜDEN KURULUŞLARA YÖNELİK YENİLİKLE DÖNÜŞÜM MALİ DESTEK PROGRAMI – YEDEK LİSTE			
Sıra No	Referans No	Proje Adı	Başvuru Sahibi Adı
1	TR32/14/YENİ1/0028	Side İplik Antibakteriyel Rejenere İplik Üretim Projesi	Side İpliksan Tic. Ltd.Şti
2	TR32/14/YENİ1/0120	İplik İnceldiği Yerden Kopmasını	Uğurlular Tekstil Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
3	TR32/14/YENİ1/0019	Çevreye Duyarlı Ekolojik Tur Teknesi Ekoboat Üretimi	Emek Marin Tur. Tic. Marina Tek. Bak. On. Den.Ür. Jeo. İnş. San. Teks. İth. ve İhr. Ltd. Şti.
4	TR32/14/YENİ1/0042	Çok Fonksiyonlu Endüstriyel Sirke Üretimi	Küp Şarapçılık Fermantasyon Gıda İnşaat Taahhüt Nakliyat San. ve Tic. Ltd. Şti.
5	TR32/14/YENİ1/0074	Ortadoğu'nun Tadı Damağında Kalsın Diye, Butik Ambalajlanan Yöresel Ürünlerin İhracatına Başlanması	Ahu Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti.
6	TR32/14/YENİ1/0090	Bakır Tel için 630luk Çiftli Büküm Makinasının Tasarımının Yapılması ve İmalatının Gerçekleştirilmesi	Pamukkale Otomasyon Makina Elektrik Taahhüt Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
7	TR32/14/YENİ1/0006	Tekstil Sektöründe Makina İthalatını Azaltacak Faydalı Model Belgeli Ürünün Seri Üretimine Geçilmesi ve Ticarileştirilmesi	Güvenay Torna, Makine, Hirdavat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
8	TR32/14/YENİ1/0119	Sıcak Haddelenmiş Özel Kesitli Düz Boy Profil İşleme Hattı	Özçelikler Demir San. Tic. Turz. Yat. ve İşlet. A.Ş.
9	TR32/14/YENİ1/0040	Yeni Teknolojiyle Çevre Kirliliğini Önleyelim	AYPIKSAN Döküm İthalat İhracat Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti.
10	TR32/14/YENİ1/0091	Rodos Süt Kaşar Peyniri Üretim Hattında Yenilenen Süreç Sonrasında Gelen Maksimum Verimlilik Projesi	Rodos Süt Gıda İnş. Taah. San. ve Tic. Ltd. Şti.
11	TR32/14/YENİ1/0129	TÜMASAN Üretim ve Beşeri Altyapısını Geliştiriyor, Ürün Portföyünü Genişletiyor, Ülkesi için Değer Yaratmaya Devam Ediyor	TÜMASAN Makina İmalatı ve Isı Sistemleri Üretim Pazarlama Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
12	TR32/14/YENİ1/0076	Yenilikçi Üretim Teknolojisine Geçerek Kaliteli Üretim ve İhracatın Artırılması Projesi	Alimoğlu Mermer Granit San.Tic. A.Ş.
13	TR32/14/YENİ1/0083	As-Ya Tekstil'in Üretim Kalitesi ve Ürün Çeşitliliği Artıyor	As-Ya Tekstil San. Tic. ve Nak. Ltd. Şti
14	TR32/14/YENİ1/0077	Radyo Frekansı Kullanılarak Karboksümetil Selüloz Polimerinin Kurutulması	Uğur Selüloz Kimya Makina ve Gıda San. ve Tic. A.Ş.
15	TR32/14/YENİ1/0022	Ürün Gamını Zenginleştirerek Marka Değerini Arttırmak	Peksa Profil Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
16	TR32/14/YENİ1/0038	İSTİKBAL GÖKLERDEDİR - İnsansız Hava Araçları'nın Madencilik, Tarım, Şehir Planlama ve Ormanlık Sektörlerinde Kullanılması	Oner Teknoloji Müh. İnş. Ta. Co. B. S. H. M. E. E. San. Tic. Ltd. Şti.
17	TR32/14/YENİ1/0086	Mermer Blokların Yeni Üretim Teknik ve Teknolojisi Kullanılarak Bilgisayar Destekli Otomasyon Sistemi ile Ebatlanması.."	Ermaş Madencilik Turizm San.veTic.A.Ş.
18	TR32/14/YENİ1/0114	Demir, Lazerle Kaleme İtaat Ediyor!	Fatih Profil San ve Tic. A.Ş.
19	TR32/14/YENİ1/0026	Camda Çağdaş Yarınlar Projesi	Kutlu Isıcam ve İnşaat
20	TR32/14/YENİ1/0106	Modern İmalat Altyapısı ile Bölgenin İlk Tek Tabaka Karolarının Üretimi Projesi	Pala Kardeşler Karo Mozaik Mermer İnşaat Ve Malzemeleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
21	TR32/14/YENİ1/0092	Tübitak Destekli Tam Otomatik Plaka Ebatlama Hattının Sektöre Kazandırılması Projesi	KONMAK Konyalllar Makina İmalat Sanayi ve Ticaret A.Ş.
22	TR32/14/YENİ1/0109	Mermer Blokların İşlenmesi Sürecinde Otomasyon Sistemine Geçilmesiyle Üretimde Verimlilik Artışı	Birlik Mermer Granit Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
23	TR32/14/YENİ1/0101	Çiftlik Ekipmanları ve Şanzımanların Üretim Verim ve Kalitelerini Artıracak Yeni Teknoloji Seri Üretim Hattının Kurulması	İzelmak Dalgıç Pompa Zir. Mak. İnş. İth. İhr. San. Tic. Ltd. Şti
24	TR32/14/YENİ1/0080	İleri Bilgisayar Teknolojisi ile Fethiye Mermerlerinde Katma Değer Artışı Sağlama, Markalaştırma ve Yeni Pazarlara Açılma	Fethiye Mermer Emlak İnşaat Madencilik Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
25	TR32/14/YENİ1/0115	Kaynak, Delme ve Kesme Süreçlerinde Otomasyonlu Sisteme Geçilmesiyle Üretimde Verimlilik Artışı Sağlanması	Çelik Makine İmalat İnşaat Taahhüt ve Nakliye Sanayi Ticaret Limited Şirketi
26	TR32/14/YENİ1/0131	Denizli'den Dünyaya Katma Değeri Yüksek Mermer ve Traverten İhracatı Projesi	TravertineBros Doğal Taş Mad. San.Tic.A.Ş

27	TR32/14/YENİ1/0098	Atıksu UV Dezenfeksiyon Sistemi ile Arıtılmış Suyun Geri Kullanımı	Gpm Arıtma Sistemleri Fethiye Şubesi
28	TR32/14/YENİ1/0011	Balık Yemi Üretiminde Tam Otomasyonlu İzlenebilirlik Sağlanmasıyla Ürün Kalitesinin,İhracatın ve Rekabet Gücünün Arttırılması	Noordzee Su Ürünleri İhracat San.Tic. A.Ş.
29	TR32/14/YENİ1/0149	Üretim Teknolojisinin Geliştirilmesi ile Kapasite Artırımı ve Özel Tasarım Mermer İmalatı	Polmer Mermer İnşaat İthalat İhracat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
30	TR32/14/YENİ1/0110	Nano Yorgan Üretimle Sektörde YenilikKapasitesininveİhracatın Arttırılması	Çeyizsan Tekstil Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
31	TR32/14/YENİ1/0095	Üretim Modernizasyonu ile Oem (Orijinal Malzeme Üreticisi) Kapasitesinin ve İhracat Hacminin Artırılması	Çolakoğlu Asansör Ambalaj Tekstil Deri MamışTaah Sanayi ve Tic Limited Şirketi
32	TR32/14/YENİ1/0111	Üretim Sürecimizi Yenilemek ve Yeni Ürünler Üretmek Suretiyle Rekabet Gücümüzü Arttırmak	AbratechAbrasiv Mermer İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.
33	TR32/14/YENİ1/0013	Çiğçirama Tesisimizde Üretim Teknolojilerinin Geliştirilmesi ve Kapasite Artışı	Birpaş Birlik Pamuk Tekstil Yağ Un ve Zirai Ürünler Sanayi ve Ticaret A.Ş.
34	TR32/14/YENİ1/0138	Krom Madeni Çıkarma ve İşleme Süreçlerinin İnovatif Çalışmalar ile Geliştirilmesi	GÜR-AK Nakliye Taş Ocağı İşletmeciliği İnşaat Ve Sanayi Ticaret Limited Şirketi - Fethiye Şubesi
35	TR32/14/YENİ1/0133	Stratejik Öneme Haiz İleri Teknoloji Hammaddesi Kuvarsın, Yeni Üretim Teknik ve Teknolojilerle Üretimi	Kaltun Madencilik Sanayi Nakliye ve Akaryakıt Tic
36	TR32/14/YENİ1/0136	Doğaltaş Üreticiliğinde Katma Değeri Yüksek Üretim ve İhracatı Artırma Projesi	Solemar Solmaz Ege Mermer Araştırma Sanayi Ticaret Limited Şirketi
37	TR32/14/YENİ1/0069	Kuvarslı Silis Kum Yıkama, Mikronize (sınıflandırma) ve Zenginleştirme Tesisi Projesi	Gürsel Yağcı
38	TR32/14/YENİ1/0108	Hassas Üretim Teknolojisine Sahip Makinelerle Üretim Verimliliğinin Arttırılması ve Pazar Ağının Geliştirilmesi	Çobanlar Mermer-Madencilik Turizm Ticaret ve İnşaat Anonim Şirketi
39	TR32/14/YENİ1/0001	Tekstilde Teknolojiyi Buluşturuyoruz Kapasiteyi Artırıyoruz	Menderes Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş
40	TR32/14/YENİ1/0025	Kostik Geri Kazanımı ile Çevrenin ve Paranın Korunması Projesi	Ege Mensucat San. ve Tic. Ltd. Şti.
41	TR32/14/YENİ1/0113	Duvar Taşı Projesi	Kömürçüoğlu Mermer Tarım Ürünleri San. ve Tic.A.Ş.
42	TR32/14/YENİ1/0016	Bozalıoğlu için YENİ Ürün, Bölge için SÜRDÜRÜLEBİLİR Kalkınma, Dünya için YENİLENEBİLİR Yakıt	Bozalıoğlu İnşaat Taahhüt Mühendislik ve Orman Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limitet Şirketi
43	TR32/14/YENİ1/0035	Enerji Verimli Endüstriyel Gıda Kurutma Makineleri Üretimi	Kutlusan Makine Teknoloji Sanayi ve Ticaret A.Ş
44	TR32/14/YENİ1/0032	Mini Yem Fabrikası, Organik Gübre Reaktörü Tasarım ve İmalatı	Ayteksan Tarım Hayvancılık Makina Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
45	TR32/14/YENİ1/0102	DN Mermer Üretim Süreçlerinde Yenilikle Uluslararası Pazarda Güçleniyor	DN Mermer İth. İhr. Paz. San. Tic. Ltd. Şti.
46	TR32/14/YENİ1/0067	Nevresim Üretiminde Yenilikçi Üretim Ekipmanları ve Yöntemlerinin Kullanımı ile Rekabetçiliğin Arttırılması	Ozanteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
47	TR32/14/YENİ1/0078	Eyşanda Gündem Teknoloji	Tasarı Mühendislik Yapı Malzemeleri Mobilya Dek. San. ve Tic. Ltd. Şti.

2014 yılı KAR AMACI GÜDEN KURULUŞLARA YÖNELİK ÇEVRE MALİ DESTEK PROGRAMI – YEDEK LİSTE

S.N.	Referans No	Proje Adı	Başvuru Sahibi Adı
1	TR32/14/ÇEVRE/0034	Doğal Dengeyi, Denge Ağırıklarınıyla Koruyoruz	Mimar Çoban Asansör Denge Ağırlığı İmalatı
2	TR32/14/ÇEVRE/0007	Bacagazı Emisyonları Azaltılarak, Atık Isıların Geri Kazanımı	Peksa Profil Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
3	TR32/14/ÇEVRE/0042	Sularımızı Artırıyoruz Çevreyi Koruyoruz	Denboy Boya Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
4	TR32/14/ÇEVRE/0036	AydonAyis Plastikle Temizleniyor	Ayis Plastik Geri Dönüşümü Hurda ve Atık Madde San. Limited Şirketi
5	TR32/14/ÇEVRE/0029	Tozdan Betona	C-H Harf Yat Nakl Yat Madencilik Petrol San.VeTic.Ltd.Şti.
6	TR32/14/ÇEVRE/0008	Emülsiyon Buharı ve Bakır Tozlarının Filtrasyonu	Er-Bakır Elektrolitik Bakır Mamülleri A.Ş.
7	TR32/14/ÇEVRE/0025	Geri Dönüşüm = Sürdürülebilir Kalkınma	Şabablı Metal Geri Kazanım Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
8	TR32/14/ÇEVRE/0016	Temiz Üretimde Zincirin Son Halkaları Tamamlanıyor	Efeler Çiftliği Tarım Ve Hayvancılık San.Tic.A.S.

KESTANE DİYARI KÖŞK

Hazırlayan: Aydın Yatırım Destek Ofisi

Şehir hayatından uzaklaşıp yeşil bir çevrede temiz bir hava solumak ve doğal yaşamın huzurunu hissetmek isteyen misafirlerini kucaklar Köşk ilçesi. Doğal çevresindeki cömertliği paylaşır misafirleriyle...

Genel Bilgiler

Köşk'ün tarihi hakkındaki bilgilere Menderes Nehri'ne yakın kısımlardan tepelere kadar geniş bir alanda yapılan kazılar ve araştırmalar sonucunda ulaşılmaktadır. Bazı taşlar ve kayalar üzerinde ortaya çıkan resim ve yazılara göre, Köşk'ün tarihi Etiler (Hitit) zamanına kadar gitmektedir. Yöre sırasıyla Etiler, Frigya, Lidya, Pers, Roma, Bizans dönemlerini yaşamış daha sonra da Selçuklular ve Osmanlıların egemenliğine girmiştir. Yörenin tarihi ile ilgili ilk bilgiler Etilerin bırakmış oldukları höyük ve mağaralardaki kalıntılar ile krallarının

yıllıklarından elde edilmektedir. Evliya Çelebi, "Seyahatname" sinde; "Cemşid'in tahtı Köşk'te idi" diye yazmaktadır. Yine aynı eserde, 1653 yılında deprem sonucu göçtüğü için, halk dilinde "Göçük" dendiği ve "Göçük" kelimesinin "Köşk" haline geldiği belirtilmekte ise de, "Küçük Asya" kitabında yer alan 1530 yılının haritasında Köşk adı geçmektedir.

Köşk, 1. Dünya Savaşı ve Milli Mücadele yıllarında çetin ve acımasız olayların yaşandığı bir yöre olmuştur. Yöre halkının üstün gayretleri ve vatanperverlikleri sayesinde Köşk, 6 Eylül 1922 tarihinde işgal

den kurtulmuştur. 6 Eylül, Köşk'ün kurtuluş günü olarak çeşitli etkinliklerle kutlanmaktadır.

Köşk ilçesinin güneyden ve batıdan Aydın Merkez, doğudan Sultanhisar, kuzeyden Ödemiş ilçeleri ile sınırı bulunmaktadır. İlçe merkezi, Menderes Vadisinin kuzeyinde, il merkezine 18 km uzaklıkta Aydın-Denizli karayolu üzerine kurulmuştur. Güneyi ova olan ilçe kuzeye gidildikçe daha engebeli ve yüksek bir arazi yapısına dönüşmektedir. İlçenin kuzeyinde doğu-batı yönünde uzanan Aydın Dağları bulunmaktadır. İlçede bulunan en önemli akarsu ilçenin güneyinden, doğu-batı doğrultusundan akarak Ege Denizi'ne dökülen Büyük Menderes Nehri'dir.

Köşk ilçesinde ve çevresinde Akdeniz iklimi görülmektedir. Yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlı

geçmektedir. İklima bağlı olarak, ilçede hâkim olan bitki örtüsü, Akdeniz ikliminin tipik bitki örtüsü olan makidir. Bu bitki örtüsü 500–600 metreye kadar yaygın olarak görülür. 800 metreye kadar kızılcıgam, 900 metreye kadar fıstık çamı, 450 metreye kadar pırnal meşesi ve 700 metreye kadar zeytin delicesi görülür.

Kekik, sarmaşık, kendirgen, mercanköşk, ısırgan otu, ihlamur, adaçayı, yılanbıçağı tohumu (mayasıl), kırımsek kökü gibi otsu bitkiler de ilçede oldukça yaygındır. Kara ve demir yolu ile Köşk'e girenler tüm ova ve yamaçları kaplayan bitki örtüsü ile karşılaşılır. Ova tabanında turuncgiller, dağlık kesimlerde zeytin, incir, ceviz ve kestane ağaçları görülür.

İlçe merkezinde 4 mahalleden oluşan bir belediye ve ilçeye bağlı 24 köy bulunmaktadır. İlçe merkezinin yerleşmiş olduğu arazi yapısı düz (ova) halindedir. Köylerin büyük çoğunluğu ilçe merkezinin kuzeyinde ve ilçe merkezine göre biraz daha yüksek ve engebeli arazide yerleşmiştir. Köylerde yerleşim alanları genel olarak toplu bir yerde veya bir birine çok yakın mahalleler halindedir.

Köşk; Germencik, İncirliova, Merkez, Sultanhisar, Nazilli, Kuyucak ve Buharkent ilçeleri ile birlikte Aydın-Denizli karayolu aksı üzerinde bulunan ve bu aks boyunca, birbirleri ile etkileşim halinde, lineer

bir gelişme göstermesi beklenen ilçelerdendir. Köşk, 2010 yılında yayımlanan 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'na göre tarım sektörü odaklı gelişmesi öngörülen ilçelerdendir.

Köşk ilçesi Büyük Menderes Ovası'nda, verimli tarım toprakları ile çevrelenmiş kırsal nitelikte bir yerleşmedir. 2011 ADNKS verilerine göre Köşk ilçesi toplam 27.231 nüfusa sahiptir. İlçe merkezi nüfusu 9.950 kişi iken belde ve köy nüfusu 17.281'dir. Buna göre nüfusun % 63'ü belde ve köylerde yaşamaktadır.

Tarım ve Hayvancılık

Verimli topraklarda kurulan ve Akdeniz ikliminin hüküm sürdüğü Köşk ilçesinde halkın geçim kaynağı olarak tarım önemli bir yere sahiptir. Halkın tamamına yakını gerek birincil tarım faaliyetleri gerekse üretilen tarım ürünlerinin işlenmesi yoluyla geçimini sağlamaktadır. Üretilen ürünler hem yurtiçi hem de yurtdışına gönderilmekte, bunda da ilçenin konumu önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca ilçenin coğrafi konumu, tarım faaliyetleri açısından ilçeye büyük katkı sağlamaktadır. Büyük Menderes Nehri, sulama kanalları ve yer altı suyunun zenginliği tarımda çeşitliliği arttırmıştır. Köşk Yavuzköy'e yakın alanlarda yapılan sondaj çalışmalarında 980 m. ile 1300 m. arasında dört adet jeotermal kuyu açılmıştır. Jeotermal enerjinin gelecekte tarım alanlarında da kullanılacak olmasıyla ilçenin tarım verimliliğinin artması beklenmektedir.

İlçede arazilerin kullanımına bakılacak olursa; çayır ve mera alanlarının toplamda yaklaşık % 2'lik bir

alana sahip olduğu, onu % 4,5 ile sebze alanlarının izlediği, özellikle hayvansal yem ya da pamuk gibi sanayi hammaddesi ekilen tarlaların % 9'luk bir alanda olduğu ve % 84'lük bir payla meyvelik alanın genel olarak alana hâkimiyeti görülmektedir. Yıllar itibariyle dağılıma bakıldığında; çok değişkenlik görülmesi de son yıllara kadar pamuk, ilçe sınırları içinde yetişen önemli bir tarımsal ürünken; üretim maliyetlerinin artışı, karlılığın azalmasıyla yerini kısmen yem bitkileri, sebze ve tarla bitkilerine bıraktığı bilinmektedir.

İlçe merkezi ve ova köylerinde narenciye, pamuk, mısır; yüksek arazi yapısı olan köylerde önemli miktarda zeytin, incir, kestane, ceviz, elma vs. üretilmektedir. Ayrıca önem sırasına göre karpuz, erik, şeftali, buğday, arpa gibi ürünler de yetiştirilmektedir. İklimin uygunluğuyla üretilen ürünler çeşitlilik gösterse de üretim yoğunluğu meyvecilik üzerindedir.

Meyve üretimi incelendiğinde ise; yine yöre ürünleri olan kestane, incir ve zeytinin ağırlıklı üretimi görülmektedir. İlçe Tarım Müdürlüğü verilerine göre 2011 yılı için 18.560 tonu sıkmalık, 1.410 tonu sofralık olmak üzere toplamda yaklaşık 20 bin ton zeytin üretilmiştir.

Bu zeytinin % 90'ı yağ, % 10'u salamura olarak değerlendirilmektedir. İncir, ilçe ekonomisine katkısı ve yetiştirme alanının genişliği açısından ikinci sırada bulunmaktadır. İncir ağaçları, yaklaşık olarak 2.500 hektarlık alanı kapsamaktadır. Bu sahadan yılda 8.500 ton kuru incir meyvesi elde edilmektedir.

Kestane ise ilçe, gerek ağaç varlığı gerekse üretim yönünden Aydın ilinde 3. sırada yer almaktadır. Aydın ili ise ülkemizde 1. sıradadır. Kestane, ilçede genel olarak 800 m. rakımında ve dağların kuzey yamaçlarında asitli topraklarda yetiştirilmektedir. İlçede, toplu kestaneliklerde meyve veren ve meyve vermeyen yaşta bulunan ağaç sayısı 130.000, meyve veren ağaç sayısı yaklaşık 93.500'dir. İlçede yetiştirilen kestanenin ağaç başına verimi ortalama 50 kilogramdır. Ayrıca kestane ilçe ekonomisi için ayrı bir yere sahiptir çünkü bölgenin en büyük kestane pazarı Köşk ilçesinde kurulmaktadır. Yılda yaklaşık olarak 3.000 ton kestanenin 2.000 tonu ilçe ürünü olup geriye kalan 1.000 ton ise çevre ilçelerden gelerek Köşk kestane pazarında yer bulmaktadır. Kestaneler çeşitli aşama ve işlemlerden geçirdikten sonra genellikle yurtdışına ihraç edilmekte, kısmen de yurt içinde değerlendirilmektedir.

İlçe ekonomisi genel olarak tarıma dayalı olmasına rağmen, ilçede büyük ve küçükbaş hayvancılık da yapılmaktadır. Ancak hayvancılığın ilçe ekonomisindeki yeri bitkisel üretime göre oldukça düşüktür. 2011 yılı için sığır mevcudiyeti yaklaşık 8.700; küçükbaşta ise 800 civarında açıklanmıştır. Sığırcılık ova köylerinde daha çok süt sığırcılığı şeklinde, dağ köylerinde daha küçük çapta gerçekleştirilmektedir. Koyunculuk ise dağ köylerinin yaylalarında yapılmaktadır. Bunların yanı sıra ilçede arıcılık da önemli bir tarım faaliyetidir. İlçe genelinde yaklaşık 5 bin fenni kovan bulunmaktadır. Ayrıca tahminen 1.000 adet arılı kovan gezginci arıcılar tarafından kışı ilçe sınırları içinde geçirmektedir.

Sanayi ve Ticaret

İlçenin tarım ilçesi olmasıyla işletmeler doğrudan tarım ürünlerine yönelik faaliyetlerde bulunan kurulmuş küçük ve orta ölçekli işletmeler şeklindedir. İlçede tarımsal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve pazarlaması alanlarında onlarca firma, fabrika veya küçük işletme halinde faaliyet göstermektedir.

Köşk ilçesi; zeytin, incir ve kestanede ilçedeki ürünlerin yanı sıra çevre ilçelerden ürün alan önemli bir pazaryeri durumundadır. Bu faaliyetler, tarım işçiliğinin yanında ürün sezonuna bağlı olarak ilçe halkına önemli derecede iş olanağı sağlamaktadır.

İlçedeki başlıca işletmeler; zeytin yağı üreticileri (zeytin sıkma, zeytinyağı dolmu) ve zeytini işleyerek sofralık hale getiren salamura işletmeleri, kestane paketleme işletmeleridir.

Zeytin sıkma işlemi önceleri geleneksel yöntemlerle insan gücüyle yapılırken günümüzde presli yağ

hanelerde yapılmaktadır. Çiftçiler randevu olarak kendi hasatlarını bu işletmelere götürmekte ve küçük çapta kendi yağlarını elde etmektedirler. Profesyonel olarak zeytinyağı işini yapan zeytinyağı fabrikalarının sayısında son yıllarda artış görülmektedir. Daha önce 7 adet eski sistem presli yağ sıkma yağhaneleri mevcutken günümüzde 9 adet sürekli sistem, 3 adet presli eski sistemle yağ sıkma işlemleri devam etmektedir.

Jeotermal Enerji

İlçe, elektrik enerjisi üretimi ve tarım alanlarında kullanılacak önemli jeotermal enerji kaynaklarına sahiptir. Bu bağlamda, Aydın-Salavatlı jeotermal sahası 8,5 MWe Jeotermal Santrali Projesi hazırlanmıştır. Bu proje kapsamında, Aydın ili, Sultanhisar ve Köşk İlçeleri hudutları içerisinde yatırım yapılmaktadır. Aydın, Sultanhisar-Salavatlı jeotermal sahasında mevcut AS-1 ve AS-2 jeotermal kuyularının üretimi kullanılarak 8,5 MWe kurulu gücünde jeotermal elektrik enerjisi üretim santrali yatırımı tamamlanmıştır. Yıllık net

56.000.000 kWh elektrik enerjisi üretimi amaçlanmıştır. Projenin hedefini, şirketler grubu bünyesindeki mevcut ortaklığa ait tesislerin elektrik ihtiyacının tümünün ve serbestleşen enerji piyasasındaki serbest tüketici niteliğindeki şirketlerin elektrik ihtiyacının belli bir kısmının karşılanması oluşturmaktadır. İlk aşamada yatırımı tamamlanan pilot tesis mevcut AS-1 ve AS-2 No'lu iki üretim kuyusunun üretimini kullanacaktır. Projede geri basım amaçlı iki adet ASR-1 ve ASR-2 re-enjeksiyon kuyusu açılmıştır. Projede %100 re-enjeksiyon sağlanmaktadır.

Aydın-Yavuzköy-Salavatlı jeotermal sahasında bulunan jeotermal üretim kuyularından temin edilen sıcak su jeotermal elektrik santralinde elektrik enerjisi üretiminde kullanılmaktadır. Santralde kullanılan sıcak suyun, çeşitli işlemlerin

ardından modern sera uygulamalarında kullanılması planlanmaktadır.

Jeotermal sıcak su yöredeki ısıtmalı modern seracılığı başlatacak olup ilçenin tarım ve ekonomisi için büyük önem arz etmektedir. Salavatlı jeotermal sahasının rezerv zenginliğinin bulunması, bölgede Aydın-Köşk İhtisas Organize Sera Bölgesi oluşumunu hızlandırmakta ve bu yöndeki proje çalışmaları devam etmektedir. Önümüzdeki yıllarda 4 milyon m2 kapasiteli birtarım ünitesi kurulması hedeflenmektedir.

Turizm

İlçede birçok türbe bulunmaktadır. Gökiriş köyünün üzerindeki tepede Hacet Dede Türbesi, Sarıçam köyü üzerinde Yaren Dede Türbesi, Karatepe köyünün tepesinde Aslan Baba Türbesi, Gündoğan köyü üzerinde Dikmen Dede Türbesi, Köşk ile Karatepe köyü arasında Aşpişen Dede Türbesi ve Sarıçam köyü ile Ahatlar köyü arasında Çatma Mezarlığı Anıtı bulunmaktadır.

Yavuzköy köyündeki Şemşi Paşa Camii, bu köyden Şemşeddin Ahmet Paşa tarafından yaptırılmıştır. Kubbesi kiremitli, minaresi tuğladandır. Cami, 1902 yılında meydana gelen depremde hasar görmüş, minaresi yıkılmış, daha sonra tamir edilmiştir. Cami kare planlıdır.

Konya Selçuk Sultanı Ruknaddin Süleyman zamanında yapılan Karakol Çeşmesi ve Kitabesi de ilçenin önemli tarihi yapıtlarındandır.

Fotoğraf: Köşk Belediyesi

El Sanatları

El sanatları toplumların kültürlerinin bir parçasını oluşturur ve bu şekilde nesilden nesile aktarılır. İlk başlarda gereksinim ya da yetenek sergilemek gibi nedenlerle ortaya çıkan el sanatları, daha sonraları yaratıldığı toplumla özdeşleşme çabasıyla geliştirilip çeşitlendirilerek günümüze kadar aktarılır. Büyük titizlik ve yetenek gerektiren el sanatları, bir toplum için oldukça değerli objelerdir.

İğne oyaları (iplik-ipek), grep oyaları, kefiye oyaları, kıl dokumacılık (çadır, kilim, halı, heyve, Yörük çuvalı), toprak seramik, havut yapımı, semer-eyer yapımı, ağaç işleri (ağızlık, beşik, biblo, çocuk oyuncacı), hasır dokumacılığı, sepet yapımı yöredeki el sanatlarının başında gelmektedir.

Deve Güreşleri

Tıpkı el sanatları ile gelenek ve göreneklerin, yöreye özgü kültürel öğelerin nesilden nesile geçip, günümüze kadar ulaştığı gibi deve güreşleri de yörede bu güne kadar korunarak yaşatılmış, geçmişten gelen bir mirastır. Bu miras, bugün de ilk günkü coşkusuyla düzenlenmekte, hem yöre halkından hem de güreşleri izlemek için çevre illerden ilçeye gelenler tarafından oldukça büyük ilgi görmektedir.

Köşk'te ve Aydın'ın diğer ilçelerinde yapılan bu geleneksel halk eğlencesinin amacı, daha çok toplumsal bir dayanışma ve kültürel etkileşimdir. İlk olarak 210 yıl kadar önce organize edilmiş ve düzenlenmiştir. Deve güreşleri, tek hörgüçlü dişi yoz develer ile "buhur" adı verilen çift hörgüçlü erkek develerin eşleşmesinden meydana gelen ve "tülü" adı verilen erkek develer arasında yapılır. Yaz ve sonbahar aylarında buğday, arpa,

yulaf ve burçak gibi kuvvetli besinlerle beslenen tülüler kış aylarına doğru "kızızmaya" başlar. Güreşler genellikle Aralık, Ocak, Şubat aylarında düzenlenir.

Güreşecek develer ayak, orta, başaltı ve baş kategorilerinde düzenlenir. Her deve, kendi sınıfındaki tülü ile güreşir. Sağdan güreşenlere "sağcı", soldan güreşenlere "solcu", ayak oyunları yaparak rakiplerinin ayağına çelme atarak oturan develere "çengelci", rakiplerinin başını göğsünün altına alıp oturan deveye "bağcı", rakibini yenmek ve kaçırmak için yan yana gelip ittiren ve başı ile ayaklarını yoklayan develere "tekçi" denmektedir. Güreş esnasında rakibini yikan, kaçırtan, bağirtan deve galip ilan edilir. Berabere kalan develere "muşaf kaldılar" denilir. Galip gelen develer dört ayağını bir araya getirerek böbürlenme şeklinde sevincini belirtirken mağlup develerde suskunluk ve mahcubiyet görülür. Galip develer paralar, halılar ile ödüllendirilir. Sarı Zeybek, Kara Cennet, Yarım Dünya ve Yörük ün Kara Daylak yöredeki ünlü develerden bazılarıdır.

Köşk Düğünleri

İlçenin kendisine özgü düğün törenleri de kültürünün önemli bir öğesidir. Perşembe günü başlayıp

Pazar günü biten geleneksel düğünlerde yöreye özgü örf ve adetlerin de yerine getirilmesi ile yöre kültürü nesilden nesile aktarılmaya devam edilmektedir.

Köşk Yemekleri

Yörede yaşayanların sahip olduğu cömert yiyecek bolluğu yöre mutfağını da zenginleştirmektedir. Zeytinyağı mutfağın temel unsuru olarak işlev görmektedir. Tarhana çorbası ve kulak çorbası yörede en çok tercih edilen çorbalar olup köylerde sabah kahvaltısının da yerini tutar. Yemeklerden; acılı güveç, kapama, patlıcan biber kızartma, zeytinyağlı kırılı kızartma, zeytinyağlı taze ve kuru börülce, patlıcan kavurma, sarmaşık kavurma, yaprak sarma, etli nohut yahnisi, nohutlu kereviz, etli enginar, arap saçı, kedirgen, ciğer sote, imam bayıldı, bütün et, keşkek, tandır kebab, yuvarlama (sıkma), paşa böreği, puf böreği, ısırgan otlu saç böreği, cilav (ayran böreği), yaprak sarması, ekme dolması, ev markası, salatalardan; patlıcan - biber taratorlu turşu, patlıcan-biber közlemesi, börülce taratoru, turp otu salatası, çingene pilavı, kese yoğurdu, tatlılardan; helva, irmik helvası, zerde, muhallebi, sütlaç, aşure, lokma, pelvize, kabak tatlısı yörenin kendine özgü lezzetleri olarak karışımıza çıkmaktadır.

**Sahip olduđumuz
güzellikleri tüm
dünyaya Dört
Mevsim sunmak
için çalışıyoruz**

**"YAŞAM KALİTESİ YÜKSEK, YENİLİĞE
DAYALI ÜRETEN, DOĞASINI KORUYAN,
KÜRESEL TURİZM ODAğI GÜNEY EGE"**

GEKA'YA HOLLANDA TİCARET HEYETİNDEN İŞ VE YATIRIM ZİYARETİ

Hollanda Ticaret Heyeti Güney Ege Bölgesi'nin iş ve yatırım olanaklarını daha yakından tanımak, yeni iş bağlantılarının temellerini atmak ve Bölgenin potansiyel sektörleri hakkında detaylı bilgi almak amacıyla Ağustos ayında Ajansımızı ziyaret etti.

İzmir Hollanda Ticaret Odası temsilcileri Faruk Uçar ve Mehtap Yıldız, Hollanda Kraliyet Büyükelçiliği Ankara İnovasyon Ataşesi Rory Nuijens ile Hollanda Dış Yatırım Ajansı Direktörü Arife Karaosmanoğlu'nun gerçekleştirdiği ziyaret kapsamında yapılan toplantıda, Ajansımızın Tanıtım ve Dış İlişkiler Birimi, Ekonomik Araştırmalar ve Planlama Birimi, Denizli Yatırım Destek Ofisi ile Kurumsal Hizmetler Biriminden çalışanlar yer aldı.

Toplantı, GEKA'nın faaliyetleri, gerçekleştirdiği projeler, faaliyet alanındaki Aydın, Denizli ve Muğla illerinin ekonomik ve sektörel durumu ile Bölgenin tekstilden tarıma, enerjiden gıdaya, turizmden metal sanayine kadar önde gelen sektörlerine yönelik Ajans uzmanlarımız tarafından konuk heyete bilgi verilmesiyle başladı.

İzmir Hollanda Ticaret Odası'nın Ege ve Akdeniz Bölgesi'nde doğrudan yabancı yatırımı teşvik etmek ve eşleştirme yapmak amacıyla 7 yıldır İzmir'de faaliyetlerini sürdürdüğünü belirten temsilci Mehtap Yıldız, ziyaretlerinin asıl amacının Güney Ege Bölgesi ile iş birliği çalışmalarının temellerini atmak olduğunu söyledi. Ayrıca İzmir'de İZKA ile yapılan ortak çalışmaların verimli olması ve Türkiye'nin Hollanda'nın pazarlarından biri olması nedeniyle gelen yatırımların sadece İzmir ile sınırlı kalmasını istemediklerini ifade etti. Bölge için istenilen sektörlerde karşılıklı eşleştirme etkinlikleri düzenlenebileceğini ve Hollanda'nın bilgi transferi misyonu çerçevesinde de çalışmalar yapılabileceğini ileten Yıldız, GEKA'nın Hollanda ile gerçekleştireceği tüm çalışmalarında ilk temas noktasının İzmir'de faaliyet gösteren Hollanda Ticaret Odası'nın olmasını istediklerini söyledi. Ayrıca Hollanda Utrecht'te

yapılan turizm fuarının önemli bir fuar olduğunun altını çizen Yıldız, Ajansın katılım sağlaması halinde gerekli iletişimlerde konusunda yardımcı olacaklarını da belirtti.

Güney Ege Bölgesi'nde Ar-Ge ve İnovasyona yönelik faaliyet gösteren sektörler ile firmaların durumları hakkında bilgi almak amacıyla toplantıya katıldığını belirten İnovasyon Ataşesi Nuijens, Ar-Ge ve İnovasyona yönelik yapılacak olan konferanslar hakkında da Bölge paydaşlarına GEKA aracılığıyla bilgi vermek istediklerini söyledi. İnovasyon Ataşesi Nuijens, Akıllı Şehirler (Smart Cities) konusunda İzmir'de gerçekleştirilecek tanışma toplantısı, 4-6 Aralık 2015 tarihinde İstanbul'da yapılacak Hollanda İnovasyon Haftası ile Ekim- Kasım ayında İzmir'de gerçekleştirilmesi planlanan Süt ve Süt Ürünleri üzerine eğitim programı hakkında da bilgi verdi. Bu etkinlikler çerçevesinde GEKA aracılığıyla bölgeden katılım sağlanabileceğini ve bu kapsamda workshoplar ile eşleştirme faaliyetleri düzenlenebileceğini de belirtti.

Hollanda Dış Yatırım Ajansı'nın Türkiye Sorumlusu Arife Karaosmanoğlu ise, Bölgeden Hollanda'ya açılmak isteyen firmalara kendilerinin lojistik imkanlar, vergi sistemleri ve şirket kurulumunun nasıl olacağı konularında yardım-

cı olabileceğini belirtirken, Ar-Ge çalışmalarını için ise teknoparklara yönlendirme yapabileceklerini de ekledi.

Konuk Heyetin Bölgeye yönelik sorduğu sorular çerçevesinde uzmanlarımız; organik tarım, süt teknolojileri, termal turizm potansiyeli, teknik tekstilde gerçekleştirilen son gelişmeler, yenilenebilir enerji kapsamında jeotermal enerji, biyogaz ve güneş enerjisi, bal ve ürünleri, metal sanayi gibi sektörlerde Bölgenin mevcut durumu ve bu sektörlerle yönelik Ajansın yürüttüğü projeler hakkında heyete ayrıntılı bilgi verdi.

Toplantıda GEKA uzmanları, Denizli'nin özellikle tekstil sanayisi ile tanınırken ayrıca tarım, hayvancılık, gıda, metal, mermencilik sektörleri ile alternatif turizm potansiyeline sahip olduğunun, Aydın'ın tarım alanındaki öncülüğünü tarıma dayalı sanayi alanında pekiştirdiğini ve bunun yanında turizm çeşitliliğinin de yadsınamaz olduğunun, Muğla'nın ise deniz, kum, güneş turizminin yanı sıra bal ve ürünleri, balık ürünleri ile alternatif turizm olanaklarıyla da Türkiye'de öncü konumda olduğunun altını çizdi.

Toplantı, Hollanda ve Güney Ege arasında başlatılan ikili ilişkilerin devamının getirilmesi ve yeni iş bağlantılarının temellerinin atılması temennisiyle son buldu.

S.S. AYDIN BÖLGESİ

HAYVANCILIK KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ

“ETKİN KOOPERATİF YÖNETİMİ EĞİTİMİ”

Aydın Bölgesi Hayvancılık Kooperatifleri Birliğine, Ör-Koop Nazilli ve Çevresi Tarımsal Kalkınma Kooperatifi ortaklığıyla Ajansımız 2014 yılı 1. Dönem Teknik Destek Programı için yapılan başvuruya; Birlik yönetimi ve birliğe üye kooperatiflerin yöneticilerinin katılacakları, “Etkin Kooperatif Yönetimi Eğitimi” sağlanmıştır. Ülkemizde yeni ticaret kanunu kapsamında daha önemli bir yere gelen kooperatifleri yönetmek ve daha bilinçli ortaklar ile iş yapmak için kooperatif bilincinin geliştirilmesine, kooperatifçilik, lider yöneticilik, iletişim ve muhasebe bilgileri konularında bilincin artırılmasına yönelik gerçekleştirilen bu eğitim projesi oldukça büyük önem taşımaktadır.

Haziran ayının son haftasında, Ör-Koop binası toplantı salonunda gerçekleştirilen ve toplam 40 kişinin katılım sağladığı eğitimde, 3 farklı eğitmen tarafından; kooperatifçilik, lider yöneticilik ve muhasebe eğitimi konuları üzerine sunumları ve faydalı bilgi paylaşımları gerçekleştirilmiştir.

Kooperatifçilik yönetiminde profesyonellik ve güven anlayışının geliştirilmesi, hem Bölge hem de ülke ekonomisi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda gerçekleştirilen söz konusu eğitimle bu anlayışın gelişmesine Ajansımız da katkı sağlamış bulunmaktadır.

MÜSİAD MUĞLA ŞUBESİ

“İNOVASYON EĞİTİMİ PROJESİ”

MÜSİAD Muğla şubesi tarafından, Muğla ili ve Güney Ege Bölgesinin siyasal ve ekonomik, bilimsel ve teknolojik kalkınmasına katkıda bulunmak, sanayici ve işadamlarının birbirleriyle ticari ilişkilerini ve işlerini geliştirmek amacı doğrultusunda; Ajansımız 2014 yılı 2. Dönem Teknik Destek Programı için İnovasyon Eğitimi projesi sunulmuş ve başarıyla uygulanmıştır.

MÜSİAD'ın Muğla şubesine kayıtlı olan farklı sektörlerdeki üye firmaların pazarlama alanındaki inovasyon etkinliğini arttırmak, her bir

firmanın pazarlamada inovasyon kapasitesini geliştirmek ve Bölgedeki inovasyon ve AR-GE yatırımlarının gelişmesini ve AR-GE birimi var olan firmaların sahip oldukları inovasyon anlayışlarını geliştirmek ve departmanlarını inovasyona açık, daha iyi hale getirmelerini sağlamak ve böylece ilde bulunan firmaların kendi sektörlerinde rekabet gücünün artırılmasına, bölge ekonomisinin gelişmesine katkı sağlamak amacını taşıyan faaliyet teklifi, Haziran ayı boyunca; MÜSİAD Muğla Şubesine kayıtlı Muğla Mentешeli, Bodrumlu ve Fethiyeli işadamlarının yoğun katılımıyla

verimli bir şekilde gerçekleştirilmiştir.

Muğla MÜSİAD aracılığıyla İnovasyon eğitimi alan üye firmaların Bölgesel kalkınmaya yönelik yatırımların oluşmasında önemli aktörler olarak yer almaları ve dünyada gelişen inovatif fikirler ışığında yatırımlarına yön vermeleri beklenmektedir. İnovasyon eğitiminin yarattığı etki ile Bölgede inovasyona ve yenilikçi yaklaşımlara açık, güçlü pazarlama stratejilerini uygulayan yatırımcı ve işadamları sayesinde bölgenin ekonomik potansiyelinin de hızla artması beklenmektedir.

DENİZLİ REHBERLİK ARAŞTIRMA MERKEZİ "REHBER ÖĞRETMENLERE OYUN TERAPİSİ EĞİTİMİ"

Denizli Rehberlik Araştırma Merkezi tarafından, Ajansımız 2014 Yılı 1. Dönem Teknik Destek Programı kapsamında, ilkokullarda ve rehberlik araştırma merkezinde çalışan 123 psikolojik danışmana çocuklara danışmanlık esnasında kullanabilecekleri oyunla terapi eğitiminin verilmesi amacıyla "Rehber Öğretmenlere Oyun Terapisi Eğitimi" talep edilmiş ve Ajansımızca uygun bulunarak başarıyla uygulanmıştır.

Haziran ayının son iki haftasında Psikolojik Danışman Hayal Demirci tarafından gerçekleştirilen eğitime il genelindeki anaokullarında, ilkokullarda ve rehberlik araştırma merkezinde görev yapan 123 psikolojik danışman katılım sağlamıştır.

Çocuk gelişimindeki en etkili yöntemlerin başında gelen oyun, çocukların duygularını, temel ihtiyaçlarını, sevgi ve nefretlerini, saldırganlıklarını ve birçok davranışlarının altında yatan temel nedenleri öğrenilebilir, çocukların duygusal dünyalarına girilebilir,

sorunlarına yardımcı olunabilir kılınmasında da kolaylıklar sağlanmaktadır. Oyun terapisi modeli eğitimi alan psikolojik danışmanların, çocuğun diliyle iletişim kurmayı başarabilmesi, çocuk ile empati kurabilmesi, çocuğun kendini anlamış ve kabul görmüş hissetmesini sağlaması, kontrol hissi ve farkındalık kazanmasını kolaylaştırması beklenmektedir. Bölgemizde "Oyun Terapisi Eğitimi" ile eğitimde yenilikçi ve farklı yaklaşımlar konusunda farkındalık oluşturulması ve eğitim kalitesinin artırılmasının sağlanması adına önemli bir adım atılmıştır.

**Doğayı
kullandığımız
gibi koruyoruz;
sürdürülebilir
çevre için
çalışıyoruz.**

**“YAŞAM KALİTESİ YÜKSEK, YENİLİĞE
DAYALI ÜRETEN, DOĞASINI KORUYAN,
KÜRESEL TURİZM ODAĞI GÜNEY EGE”**

AYDIN, DENİZLİ VE MUĞLA GİRİŞİMCİLİKTE İLK ÜÇTE

Küresel Girişimcilik Endeksi (GEM) 2013 Türkiye sonuçlarına göre; Aydın, Denizli ve Muğla illerini kapsayan Aydın Alt Bölgesi, İstatistikî Bölge Birimleri sınıflandırmasında 26 bölgenin içinde en yüksek puanı aldı.

Dünya genelinde girişimcilik aktivitelerini izleyen en önemli kaynaklardan biri olan GEM (Uluslararası Küresel Girişimcilik) raporu, Türkiye’de KOSGEB’in öncülüğünde Yeditepe Üniversitesi’nin akademik desteği ve TEB’in (Türkiye Ekonomi Bankası) katkısıyla yürütüldü.

Türkiye 2006 yılında GEM projesine dahil olurken, 2013 yılında ilk defa, önceki yıllara göre artan örneklem sayısı sayesinde 26 farklı bölgede girişim faaliyetleri incelenerek birbiriyle karşılaştırıldı. Türkiye’nin girişimcilik karnesinin çıkartıldığı araştırmada, 33.287 kişiyle anket yapılırken, Türkiye GEM projesine katılan ülkeler arasında en fazla anket yapan ve 26 bölge düzeyinde araştırma yapan tek ülke oldu.

26 bölge düzeyinde yapılan araştırmaya göre, Aydın, Denizli ve Muğla illerini oluşturan TR32 Aydın alt bölgesi %13,33 puanla girişimcilik endeksi en yüksek olduğu bölge olurken, %41 ile kadın girişimcilik oranında da diğer bölgeler arasında birinci sırada yer aldı.

Girişimcilik endeksinde Aydın alt bölgesini TR51 Ankara alt bölgesi

(%13,24), TR41 Bursa (% 12,48), TRA2 Ağrı (%11,93), TRC2 Şanlıurfa (%11,66), TRC3 Mardin (%11,43) ve TR72 Kayseri (%11,42) alt bölgeleri takip etti.

Araştırma sonuçlarına göre her 100 kişiden 32’sinin ise önümüzdeki üç yıl içerisinde girişimcilik faaliyetinde bulunma hedefi olduğu tespit edilirken ancak bu kişilerin sadece 10’unun iş fikirlerini hayata geçirmek için harekete geçtiği belirlendi. Batıda Aydın, Denizli, Muğla ve Ankara en girişimci şehirler olarak ön plana çıkarken Batı Anadolu’da her 100 kişiden 13’ü, Güney Doğu’da 11’i, Akdeniz bölgesinde ise 10’u girişimcilik için kolları sıvıyor. Girişimciliğin en düşük olduğu bölgeler ise Tekirdağ, Edirne, Kırklareli ve Zonguldak çıktı. En çok, ‘önümüzdeki 3 yıl içinde girişimci olmak istiyorum’ diyenler ise Van, Mardin, Şanlıurfa ve Ağrı’dan çıktı.

Uluslararası karşılaştırmaya göre Türkiye %32’lik potansiyel girişimci oranı ile oldukça yüksek bir orana sahip. Çünkü bu oran, gelişmekte olan ülkelerde %29,09, gelişmiş ülkelerde ise %14,27 olup Türkiye ortalamasının altında kalıyor.

Bunun yanı sıra, eğitim düzeyi arttıkça, fırsata dayalı girişimcilik faaliyetinin arttığı, ihtiyaçtan dolayı girişimcilik faaliyetinin azaldığı görüldü. Araştırmanın bir diğer sonucu ise, gençlerin girişimciliği alternatif bir kariyer planı olarak gördüğünün tespit edilmesi.

Araştırma sonuçları İBBS-1 sınıflandırmasında yer alan 12 bölge (İstanbul, Batı Marmara, Ege, Doğu Marmara, Batı Anadolu, Akdeniz, Orta Anadolu, Batı Karadeniz, Doğu Karadeniz, Kuzeydoğu Anadolu, Ortadoğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu) temelinde incelendiğinde ise, girişimcilik endeksinin en yüksek olduğu bölge Batı Anadolu Bölgesi olarak belirlendi (%13). Batı Anadolu’yu %11.30 oranıyla Güneydoğu Anadolu bölgesi izledi. Akdeniz Bölgesi’nde bu oran, %10.94 olarak gerçekleşti. Doğu Marmara’da %10.76, Kuzeydoğu Anadolu’da %10.40, Ege’de %10.37, Orta Anadolu’da %10.32, Ortadoğu Anadolu’da %9.98, İstanbul’da %8.22 ve Batı Marmara’da %8.00 oldu. Girişimcilik endeksinin en az olduğu bölgeler ise Doğu Karadeniz (%7.61) ve Batı Karadeniz (%7.23)’ olarak tespit edildi.

Bu bölgeleri, Türkiye’nin erken dönem girişimcilik endeksi (%9.95) ile karşılaştırdığımızda, Batı Anadolu Bölgesi, Türkiye ortalamasından yüksek, buna karşılık Doğu ve Batı Karadeniz bölgeleri, Türkiye ortalamasından düşüktür. Güneydoğu Anadolu, Akdeniz, Doğu Marmara, Kuzeydoğu Anadolu, Orta Anadolu, Ortadoğu Anadolu ve İstanbul bölgelerinin girişimcilik endeksi, istatistiksel açıdan Türkiye’nin girişimcilik endeksi ile benzeşiyor diyebiliriz.

Kaynak:

<http://www.kosgeb.gov.tr/Pages/UI/Haberler.aspx?ref=988>

<http://www.dunya.com/denizlili-girisimciye-rakip-van-ve-mardinden-cikacak-243170h.htm>

Aydın'da
Organik ve İyi Tarım
Uygulamalarının
Yaygınlaştırılması
Stratejisi ve Yatırım
Önerileri Analizi

Aydın Ziraat Odası tarafından 2013 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği kapsamında "Aydın'da Organik ve İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Stratejisi ve Yatırım Önerileri Analizi" faaliyeti sunulmuş ve başarılı bulunmuştur. Faaliyet ile Aydın ilinde organik ve iyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması, bu sayede ilin ulusal ve uluslararası ölçekte bilinirliğinin ve ürünlere olan talebin arttırılması, bölgeye bu konuda yatırımların çekilmesi, organik ve iyi tarım temasının ilin Marka Kent olması yolunda önemli bir gelişme eksenini olması amacıyla bir rapor oluşturulması amaçlanmıştır.

Ajansımız tarafından % 100 oranında desteklenen ve 54.000 TL toplam bütçeye sahip olan faaliyet

kapsamında yapılan açılış toplantısı ile il genelinde farkındalık yaratılmış ve daha sonra düzenlenen çalışmaya katılım sağlanmıştır. Çalıştay sonucunda ortaya konulan görüşler çerçevesinde organik ve iyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırmasına yönelik detaylı bir yol haritası çıkartılmış, ayrıca aynı çalışma içerisinde, bu sektörlerde Aydın'da olası katma değerli yatırım fırsatlarının neler olabileceği analiz edilmiştir. Sonuçlar projenin bitiminde bir kitapçık haline getirilerek tüm Aydın'ın başvurabileceği bir kaynak haline getirilmiştir.

Aydın ilinin kalkınma stratejilerinde önemli bir yer tutan organik ve iyi tarım uygulamalarının, gerçekleştirilen faaliyet ile birlikte bir ivme kazanması beklenmektedir.

Denizli'de

Afet Planları Bilgi Sisteminin Oluşturulması

Denizli Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü tarafından 2013 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği kapsamında doğal afetlerin olumsuz etkilerinin önceden tespit edilmesi ve önlenmesi çerçevesinde Ajansımıza “Denizli’de Afet Planları Bilgi Sisteminin Oluşturulması” faaliyetini sunmuş ve destek almaya hak kazanmıştır. Faaliyette, afet ve acil durum öncesi, anı ve sonrası yapılacak tüm faaliyetlerin; planlanmasını, koordinasyonunu, desteklenmesini ve kaynakların tam zamanında etkin bir şekilde kullanımını sağlamak ve bu kapsamda Denizli’nin tüm il ilçe hizmet gruplarını kapsayacak şekilde bir afet ve acil durum yönetim bilgi sistemi oluşturmak hedeflenmiştir.

Ajansımız tarafından 84.837,70 TL destek verilen ve 84.988,50 TL toplam bütçe tutarıyla tamamlanmıştır. Proje kapsamında web tabanlı olan TR-AYBİS (Afet ve Acil Durum Yönetim Bilgi Sistemi) kullanıcı bazlı hizmet vermeye başlamış, bu bilgi sistemiyle tüm hizmet grubu kullanıcıları kolaylıkla birbirleri ile haberleşir hale gelmiş ve afet/acil duruma yönelik talepler, görevlendirmeler, kaynak takibi, harita konum takibi vs. sistem üzerinden yapılmaya başlanmıştır. Alınan ekipman ve yazılımlarla Denizli ilinde gerçekleştirilen İl Afet Müdahale Planı kapsamında Hizmet Binası ve Depo Alanı Koordinat Alımı ve Haritalandırılması, Çadır kent ve Konteyner kent Alanı Koordinat Alımı ve Haritalandırılması, Denizli ili Honaz İlçesinde Başkanlık Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı tarafından yaptırılan AFAD Lojistik Depo ve Nizamiye Binasının aplikasyonu ve Denizli İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü adına tahsisli Lojistik Depo parselinin tamamının ölçülmesi ve haritaya aktarılması, Denizli il genelinde

Mobil Haberleşme Kulelerinin yer tespiti, geçici barınma alanlarının ada/parsel/alan bilgilerini içerir haritaların oluşturulması, heyelanlı bölgelerin alanları ile birlikte konumlarının tespiti, tespit edilmiş Afete Maruz Bölge Sınırlarının çizimi faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizde meydana gelen depremler ülke olarak afetlere hazır olmadığımız ve yaşanan can ve mal kayıplarının afet planlamasının afetler gerçekleşmeden önce yapılmasının gerekliliği göz önünde bulundurularak hazırlanan proje kapsamında herhangi bir afet ya da acil durum karşısında ulaşılabilir güncel kaynaklar ile en az zararlar, yaşamın olağan hallerinden biri haline getirilmesi söz konusu olmuştur. Proje ile afet ve acil durum öncesi, anı ve sonrasında yapılacak tüm faaliyetlerin planlanması ve koordinasyonunun sağlanması mümkün kılınmıştır.

Proje ile afet ve acil durum öncesi, anı ve sonrasında yapılacak tüm faaliyetlerin planlanması ve koordinasyonunun sağlanması mümkün kılınmıştır.

Fethiye

Kruvaziyer Limanı Fırsat Analizi

Ajansımız tarafından 64.389,22 TL ile % 100 destek verilen proje kapsamında kalitatif ve kantitatif yöntemlerle Fethiye ilçesinin kruvaziyer turizm potansiyelinin, kruvaziyer liman özelliklerinin ve kruvaziyer limanı yapımı pazarlama stratejisinin belirlenmesi faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası tarafından 2013 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği kapsamında sunulan ve başarılı bulunan "Fethiye Kruvaziyer Limanı Fırsat Analizi" faaliyeti ile Fethiye'ye gelen nitelikli turist sayısını ve deniz turizmi ile ilgili yatırımların çekiciliğini artırmak için Fethiye'nin kruvaziyer turizm potansiyeline yönelik bir araştırma ve planlama çalışması yapılması amaçlanmıştır.

Ajansımız tarafından 64.389,22 TL ile % 100 destek verilen proje kapsamında kalitatif ve kantitatif yöntemlerle Fethiye ilçesinin kruvaziyer turizm potansiyelinin, kruvaziyer liman özelliklerinin ve kruvaziyer limanı yapımı pazarlama stratejisinin belirlenmesi faaliyet-

leri gerçekleştirilmiştir. Faaliyetler sonucunda Fethiye ilçesinin turizm envanteri çıkartılmış, kruvaziyer tur operatörleri için düzenlenebilecek kara turlarına ilişkin bilgi bankası oluşturulmuş, özellikle deniz turizminin gelişimini etkileyen birincil ve ikincil etmenlerin, bağımlı ve bağımsız değişkenleri belirlenmiş, kruvaziyer turizmin gelişimine ilişkin GZFT (Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler) Analizi yapılmış, kruvaziyer turizminin gelişimi için uygulanması gereken strateji, politika ve planları çıkarılmış, kruvaziyer limanın gerçekleştirilebileceği bölgeler belirlenmiş, bu bölgeler temel özellikleri bazında karşılaştırmalı olarak analiz edilmiş, kruvaziyer limanda bulunacak tesisler belirlen-

miş ve bir yerleşim planı üzerine işlenmiştir. Ayrıca Fethiye kruvaziyer limanının yatırım ve işletme döneminde gerçekleştirilmesi gereken iş ve işlemlere yönelik olarak kısa, orta ve uzun vadeli yol haritası ve muhtemel yatırımcılar ile buluşmasını sağlayacak pazarlama ilkeleri belirlenmiştir ve mevcut veriler ışığında yatırımın mali ve ekonomik olarak ön yapılabilirlik çalışması gerçekleştirilmiştir.

Proje kapsamında yapılan bu çalışmaların sonucu olarak olası bir kruvaziyer liman yapımına kılavuzluk edecek olan Fethiye Kruvaziyer Liman Çalışması Sonuç Raporu yayımlanmıştır.

MERMERİN MUĞLA'DAKİ BAŞKENTİ,
TARİHE MEYDAN OKUYAN BAKIRCI USTALARININ MEKANI,
EGE'NİN KIRKPINARI VE YÖRÜKLERİN MEMLEKETİ

KAVAKLIDERE...

Hazırlayan: Muğla Yatırım Destek Ofisi

Denizden 800 metre yükseklikte, çam ormanlarının arasında, doğal su kaynaklarının bol olduğu, yeşilliği ve doğasıyla misafirlerine rahatlatıcı bir atmosfer sağlayan bir yerdir Kavaklıdere. İlçeyi ziyaret etme isteğinizi arttıracak daha birçok sebep sıralanabilir. Bunların arasında en önemlileri ise:

- Yörük kültürünü görme ve yaşama imkanı,
- El emeği, göz nuru bakır işlemlerinin yer aldığı otantik bakırcılar çarşısı,
- Ege'nin Kırkpınarı olarak bilinen Yerküpe Beşpınar Yağlı Güreşleri,
- Yerküpe Mağarası ve Yaylası,
- Hyllarima ve Kyon Antik Kentleridir.

Fotoğraf: Aydın Durdu

Kavaklıdere, konumu itibariyle Muğla-Aydın-Denizli il sınırlarının kesiştiği noktada yer almaktadır. İlçeye ulaşmak için Muğla-Aydın karayolunun 24'üncü kilometresinden sonra sağa ayrılan yoldan gitmeniz gerekmektedir. Kavaklıdere'ye ayrıca Aydın'ın Bozdoğan ilçesinden de ulaşım imkanı bulunmakta olup iki ilçe arasındaki mesafe yaklaşık 35 kilometredir.

Fotoğraf: Aydın Durdu

Kavaklıdere'nin tarihi hakkında yazılı kaynaklar olmadığı için, ilçe tarihi hakkında belirtilenler genel olarak sözlü kaynaklara dayandırılmaktadır. Rivayete göre Kavaklıdere, adını, içinden geçen dereden ve etrafının yöre halkının 'Kavak' adını verdiği çınar ağaçlarıyla çevrili olmasından almaktadır. Yöreye ilk yerleşenlerin 17. yüzyılın başlarında Karakeçili Yörüklerinden gelen Türkmenler olduğu iddia edilmektedir. Bölgeye daha sonra Denizli, Denizli-Tavas, Muğla, Uşak-Eşme, Uşak-Karahallı, Kaz Dağları dolaylarından Türkmen ailelerin gelerek yerleşmesi ile köy yapısı oluşmuştur.

Geleneksel hayat tarzlarının belki de en iyi korunduğu ilçelerimizden birisi olan Kavaklıdere'de Yörük Kültürü her şeye hakimdir.

Kavaklıdere'li Gocu, Muğla'nın Gocu Yörüğü'dür. Dokumalardan, bakır işçiliğine, yemeklerden düğünlere kadar her şeyde Orta Asya'dan Ege'ye uzanan uzun yürüyüşün izleri hala görünürdür. Et sulu keşkeği, kuzugöbeği ve çıntar kavurması, ot kavurmaları (bosçalımları) mutlaka tadılmalıdır. Damak zevkiniz tavan yapar-

ken zeytinyağlı, ot yemekleriyle sindirim sisteminiz de rahat bir nefes alacaktır.

Bir fincan kahvenin 40 yıllık hatırı varsa, el emeği göz nuru bakır bir Kavaklıdere cezvesinin değerini varın siz hesaplayın.

Semaverler, tepsiler her biri ışıltısını 40 yıllık ustaların alın terinden alıyor. Bakırcılar çarşısında tükenmeye yüz tutmuş geleneksel bakırcılığın direnen ritmini duymadan ve yayla havasını ciğerlerinizin en ücra hücrelerine doldurmadan Kavaklıdere'yi anlamak imkansızdır.

Fotoğraf: Aydın Durdu

Menteşe Beşpınar Yağlı Pehlivan Güreşleri'nde peşrev çekip, Boğa güreşlerinde yerinizde duramayıp arkanızdaki seyircileri unutarak vaktin nasıl geçtiğini anlayamazsınız.

16 Ağustos günü, yirmi ikincisi düzenlenen Mentese Beşpınar Yağlı Pehlivan Güreşleri, 22 kategoride yaklaşık 200 pehlivanın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Ata sporumuzun yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması noktasında önemli misyonu tamamlayan bu yağlı güreş müsabakalarına yerli ve yabancı çok sayıda ziyaretçi katılmaktadır.

Avcılık ve yayla şenliğinde ise Kavaklıdere dünle bugünü kaynaştırıyor. Dün keçilerinin peşinden sarp kayalara tırmanan çobanların torunları bugün modern ekipmanlarla kayalara tırmanmanın, trekking yapmanın keyfini yaşıyor. Ayrıca, turizmin 12 aya yayılmasını sağlayabilecek alternatif turizm türlerinden birisi olan avcılık turizminin Kavaklıdere'de yaygınlaşabilmesi için avcılık ve yayla şenliğinin önemli bir adım olduğu söylenebilir.

Bereketli bir yayla olan Kavaklıdere'nin, zengin ve sağlıklı sofrası baş tacıdır Egelinin. Kavaklıdere yöresel mutfağı ile damaklarda unutulmaz izler bırakır.

Tanrının armağanı, şifa kaynağı zeytinyağının ön planda olduğu çeşit çeşit sebze ve mezeler, yöresel Muğla ve Kavaklıdere mutfağında geniş yer tutar. Akdeniz tarzı beslenmenin en zengin içeriğini sunar Muğla mutfağı. Bölge nüfusunun büyük bir kısmını oluşturan Yörükler arasındaysa beslenmenin temel öğeleri et ve süttür. Sebze kurutma, pekmez, reçel, tarhana, keşkek yapımına dayalı beslenme geleneği ve seracılığın yörede yaygınlaşması; meyve ve sebze hem üretim, hem de tüketim açısından büyük ivme kazandırır.

Radika, ebegümeçi, devetabanı, bakla ve patlıcan ve her tür mantar; bölgenin en sevilen sebze ve otları arasında başı çeker. Baklagiller ve sebze çeşitleri Muğla mutfağının en sık rastlanan yemeklerini oluşturur. Kazayağı, turp otu, tekesakalı, kuşyüreği, sığırdili, te-reotu, dalgan, devetabanı, ebegümeçi, ispanak, kişkincik, kuzukulağı, kapçık, ballık gibi yabani otlar, daha çok zeytinyağında kavrulur ve sarımsak ile sotelenerek yenir. Bazen de yağ, soğan ve salçayla hazırlanan sosla ya da bulgur veya pirinçle pişirilir. Kimi zaman da üzerine ekşilik katılır. Muğla ve Kavaklıdere yöresinde, sebze yemeklerinin başında bamya, börülce "karnıkara", kabak; baklagillerde ise nohut ve fasulye gelir. Sebzeler genellikle zeytinyağı ile pişirilirken baklagiller genel olarak etle birlikte pişirilir.

Yerküpe Mağarası

Yerküpe yaylası, asırlık çınarları, 5 ayrı yerden kaynayan buz gibi doğal kaynak suları, geniş çayır alanı, çağlayanı ve mağarası ile bir doğa harikası...

Her yıl Haziran ayı sonunda yağlı güreşler düzenleniyor bu yaylada. Bir şenlik havasında yapılan, bir gece önce şarkılı türkölü konserlerin yer aldığı, aşıkların karşılıklı atıştığı güreşler, yerli ve yabancı turistleri yaylaya topluyor.

Yayla, özellikle bahar ve yaz aylarında spor kulüpleri ve doğa sporları tutkunlarının da ilgisini çekiyor.

Alanın hemen yakınında bulunan Yerküpe Mağarası belediye olanaklarıyla ziyaretçiye açılmış. Valilik aydınlatma çalışmalarını sürdürüyor. 100 metre uzunluğunda tek bir galerisi bulunan, girişi ile çıkışı arasında 17 metrelik yükselti farkı olan mağaraya Rehber eşliğinde girilmeli. Damlataşları, sarkıtları, küçük su havuzlarının etkileyici olduğunu not edelim.

Mağara doğal SİT olarak korumaya alınmış. Civarındaki mesire yeri ve hemen yakınından geçen Benek Çayının yeşillikler arasında oluşturduğu güzellik mağara ziyaretine ayrı bir keyif katıyor.

Fotoğraf: Aydın Durdu

Hyllarima veKyon Antik Kentleri

Yatağan-Kavaklıdere yolu üzerinde, Kavaklıdere kavşağı yakınlarındaki Çayboyu köyü içinden geçip 7 km ötedeki Derebağ köyüne çıkacaksınız. Hyllarima antik kenti kalıntıları biraz yukarıda, tepenin çevresine yayılmış.

İyi durumda bir Roma dönemi tiyatrosu, sur kalıntıları, kaya mezarları dikkati çeken kalıntılardır Hyllarima'dan bugüne kalan. Kavaklıdere Menteşe beldesi yakınlarındaki Çamyayla'da ise Kyon kalıntıları var. Kyon, bir Karia kenti. Köy içinde Roma dönemi tiyatrosu, sunak taşları kalıntılarını göreceksiniz.

Fotoğraf: Muğla Müze Müdürlüğü

Kavaklıdere'deki mermerciliğin dünü ve bugünü...

Kavaklıdere ilçesinde mermercilik M.Ö. 400 yıllarından başlamak üzere günümüze kadar çeşitli alanlarda kullanılmak suretiyle gelmiştir. M.Ö. 400. yıllarda bugün Hyllarima (Derebağ) olarak adlandırılan bölgede Kavaklıdere'nin çeşitli bölgelerinden çıkan mermerler yaklaşık 3000 kişilik amfiteyatronun yapımında ve çeşitli yapılarda kullanılmıştır. Ayrıca bu bölgeden çıkartılan mermerler başta İstanbul olmak üzere daha birçok yere götürülmüştür.

Günümüzde ise Muğla Mermerciler Derneği kayıtlarına göre mermer rezervi bakımından önemli yataklara sahip olan ilçede 20 civarında firma faaliyet göstermektedir. Mermer firmaları öncelikle Çayboyu ve Zeytin Çukuru mevkinde kümelenmiştir.

İspanya Heyeti Muğla'yı Ziyaret Etti

12 Aralık 2012 tarihinde AB Bakanlığı koordinasyonunda başlayan Valiliklerde AB İşleri için Kapasite Oluşturulması Projesi (VABpro) Muğla'nın da içlerinde yer aldığı 20 pilot ilde çeşitli faaliyetler gerçekleştirilmektedir.

Proje kapsamında pilot illerin Valiliklerinin ve Avrupa Birliği ülkelerindeki bazı yerel yönetimlerinin 14-16 Nisan 2014 tarihlerinde Ankara'da Şehir Eşleştirme Çalıştayı gerçekleştirildi ve Muğla eko-turizm konusunda İspanya'nın Castilla La Mancha Bölgesi ile eşleşti. Program kapsamında karşılıklı çalışma ziyaretleri gerçekleştirmek amacıyla öncelikle Muğla heyeti 15-21 Haziran 2014 tarihleri arasında Castilla La Mancha Bölgesi'ne ziyarette bulundu.

15-17 Eylül tarihleri arasında İspanya Heyeti Muğla'daki çalışmalarını yerinde görmek amacıyla Muğla'yı ziyaret etti. Castilla La Mancha Bölgesi'nin AB İlişkileri Genel Müdürü Maria Teresa Gimenez Delgado de Torres, IPEX Çalışma ve Ekonomi Bakanlığı Dış Tanıtma Enstitü Müdürü Angel Prieto Sotos, Castilla La Mancha Brüksel Temsilcisi Javier Fernandez Panadero'dan oluşan heyete, ziyaretlerinde İl AB Daimi Temas Noktası Vali Yardımcısı Fethi Özdemir, ziyaret edilen ilçelerin mülki idare amirleri, Muğla AB ve Dış İlişkiler Koordinasyon Merkezi yetkilileri ve Güney Ege Kalkınma Ajansı temsilcisi eşlik etti.

Etkinlik / Aydın, Denizli, Muğla

İspanya Heyeti, Muğla Valisi Mustafa Hakan Güvençer ve Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Osman Gürün tarafından da kabul edilen heyet Muğla Ticaret ve Sanayi Odası'na bir çalışma ziyareti gerçekleştirdi. Ziyaretlerde Muğla ve Castilla La Mancha ile ilgili karşılıklı sunumlar gerçekleştirildi ve işbirliği konuları masaya yatırıldı. Heyet, ayrıca Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'ni de ziyaret etti.

Heyet için özellikle alternatif turizm odağında kapsamlı bir ziyaret programı hazırlandı. Program kapsamında, Fethiye ilçesinde Babadağ paraşüt deneyimi yaşayan heyet, Dalyan-Çandır Organik Köyü'nü, Dalyan İztuzu Plajını, Ak-yaka'yı, Marmaris Balevi'ni, Datça Knidos antik kentini ve Bodrum Kalesi'ni ziyaret etti.

Yoğun programa rağmen ziyaretten memnun kalan heyet ile ticari ilişkilerin geliştirilmesi, Castilla La Mancha Bölgesindeki üniversiteler ile öğrenci değişimlerinin geliştirilmesi, "eko-turizm" alanında daha ileri boyutta işbirliği kurulması konularında söz birliğine varıldı.

Fotoğraflar: Muğla Valiliği AB ve Dış İlişkiler Koordinasyon Merkezi

**Zengin Beşeri
Sermaye ve
Güçlü Toplumsal
Altyapı ile yaşam
kalitesi yüksek
Güney Ege için
çalışıyoruz.**

**“YAŞAM KALİTESİ YÜKSEK, YENİLİĞE
DAYALI ÜRETEN, DOĞASINI KORUYAN,
KÜRESEL TURİZM ODAĞI GÜNEY EGE”**

Rakamların Diliyle GÜNEY EGE

GEKA Bölgesi ile ilgili son istatistiki veriler

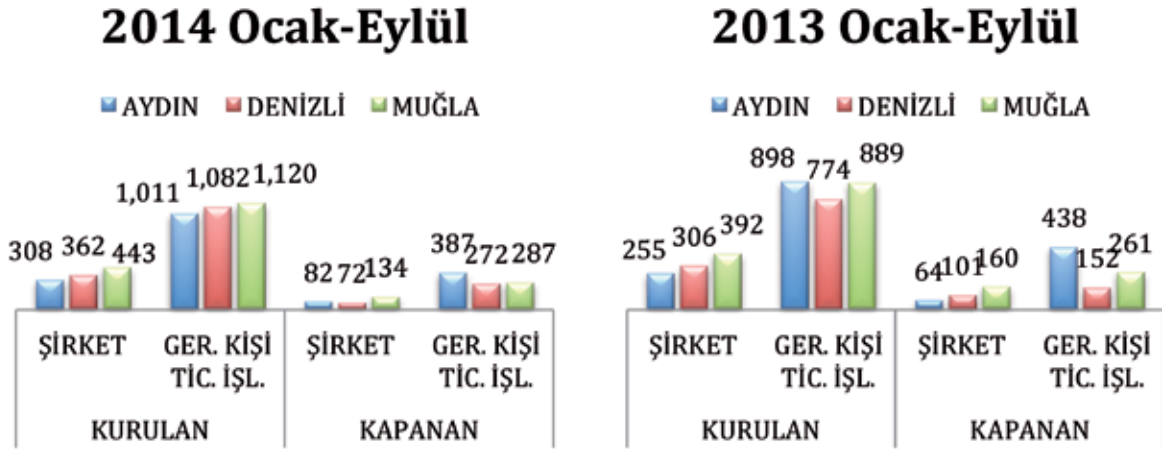

YAZ AYLARINDA BÖLGEDE YENİ GİRİŞİMLER ARTIŞ GÖSTERDİ

2014 yılının Ocak-Eylül döneminde Türkiye’de toplam 43.170 şirket, 788 kooperatif, 55.410 gerçek kişi işletmesi kurulduğu ve bu kuruluşların % 4,4’ünün Güney Ege Bölgesi’nde kurulduğu görülmektedir. 2014 yılının 2013 yılına göre Türkiye ve bölge için daha hareketli geçtiği; açılan ve kapanan şirket sayılarında önemli artışların olduğu göze çarpmaktadır. Geçen yılın aynı dönemine göre bölgede yeni kurulan şirket sayısında % 23’lük bir artış görülürken bu artış Türkiye genelinde % 21 olmuştur. Bunda bölgenin turizm bölgesi olması nedeniyle yaz aylarını hareketli geçirmesinin önemli bir payı olduğu söylenebilir. Bölgede kapanan şirket sayısı ise geçen yılın aynı dönemine göre %4’lük bir artış göstermiş olup, Türkiye genelinde ise kapanan şirket sayısında %6,2’lik bir azalma söz konusudur.

Grafik 1. Ocak- Eylül 2014 ve 2013 döneminde TR32 Bölgesi illerinde gerçekleşen şirket kuruluşları ve kapanışları

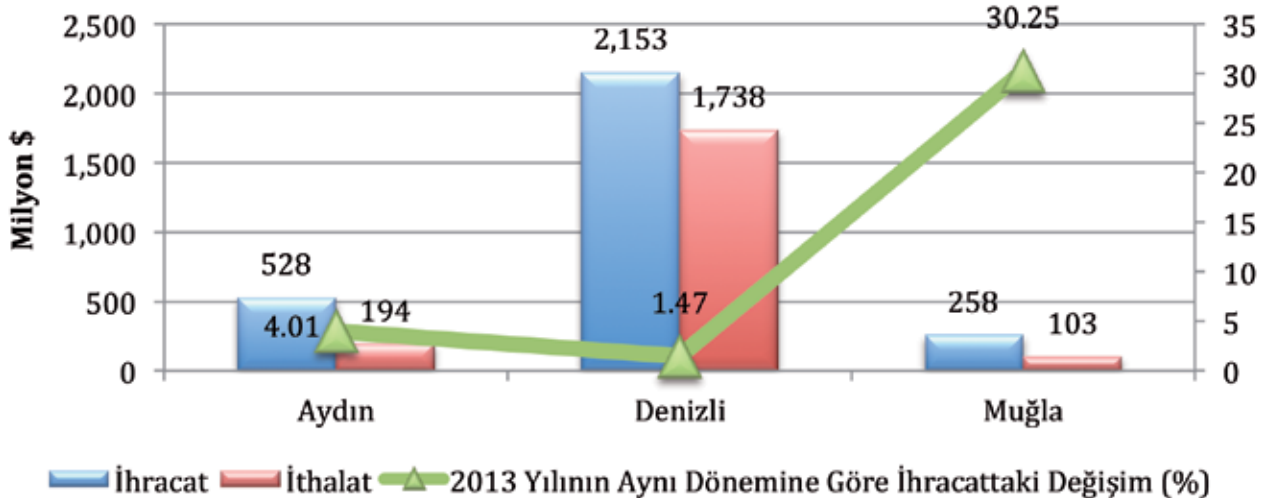

Kaynak: TOBB, Kasım 2014

MUĞLA İHRACATI HIZLI YÜKSELİŞİNİ SÜRDÜRÜYOR

Bölge, ulusal 2023 ihracat hedefleri doğrultusunda adım adım ilerlerken Muğla’nın atılımları dikkat çekiyor. Son 2013 ve 2014 yıllarının Ocak-Eylül dönemleri incelendiğinde ülke ihracatı %5,5’lik, bölge ihracatı %4’lük bir artış sergilerken Muğla geçen yılın aynı dönemine göre %30’luk bir artışla yükselişini sürdürmektedir. Muğla’nın ardından Aydın’ın %4,1, Denizli’nin ise %1’lik bir artış sağladığı görülmektedir.

Grafik 2. TR32 Bölgesi illerinde 2013 ve 2014 Ocak-Eylül döneminde gerçekleşen ihracat değerleri (Milyon \$) ve geçen yıla göre değişimi (%)

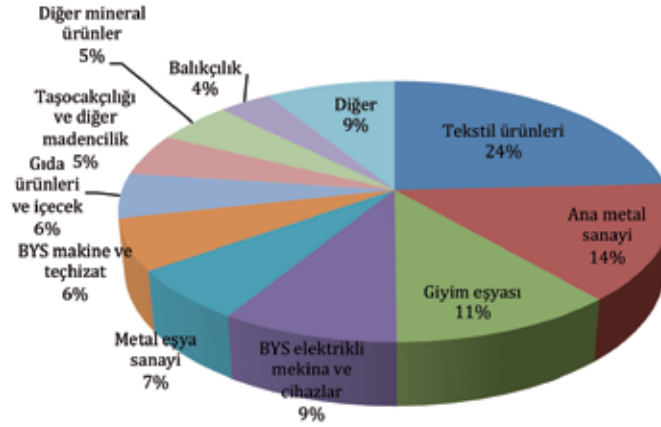
Kaynak: TÜİK, Kasım 2014

Muğla'nın son dönemde gösterdiği bu ihracat atılımı sektör bazında incelendiğinde söz konusu dönemde balıkçılık sektörünün öncüsü haline gelen firmaların sayısının artmasının önemli bir etkisi olduğu görülmektedir. Balıkçılığın dışında ise mermerciliğin yaygın olduğu ilde taş ocakçılığı ve madencilik kaleminin ihracatta geçen döneme göre önemli bir artış sağladığı dikkat çekmektedir.

Denizli ihracatında ise tekstil ürünleri ve giyim eşyası ihracatı halen değer olarak liderliği sürdürürken geçen yılın aynı dönemine göre düşüş göstermiştir. Buna karşın makine ve teçhizat, elektrikli makine ve cihazlar, büro ve bilgi işleme makinaları gibi teknoloji yoğunluğu görece yüksek kalemlerin ihracatında görülen yükseliş dikkat çekmektedir. Bu durum teknoloji yoğun ihracat, yenilik ve ar-ge için küçük ama umut vadeden bir gelişme olarak ele alınabilir.

Aydın ihracatı kalemler bazında incelendiğinde ise yine makine ve teçhizat ihracatının geçen yılın aynı dönemine göre yaklaşık %25'lik bir artışla liderliği sürdürdüğü görülmektedir. Bölgenin toplam ihracatının kalemleri incelendiğinde ise tekstil (%24), ana metal sanayi (%14) ve giyim eşyası (%11) ihracatlarının başı çektiği ve bunlarda da Denizli'nin ağırlığının söz konusu olduğu görülmektedir.

Grafik 3. TR32 Bölgesi Ocak-Eylül 2014 dönemi ihracatının sektörlere dağılımı

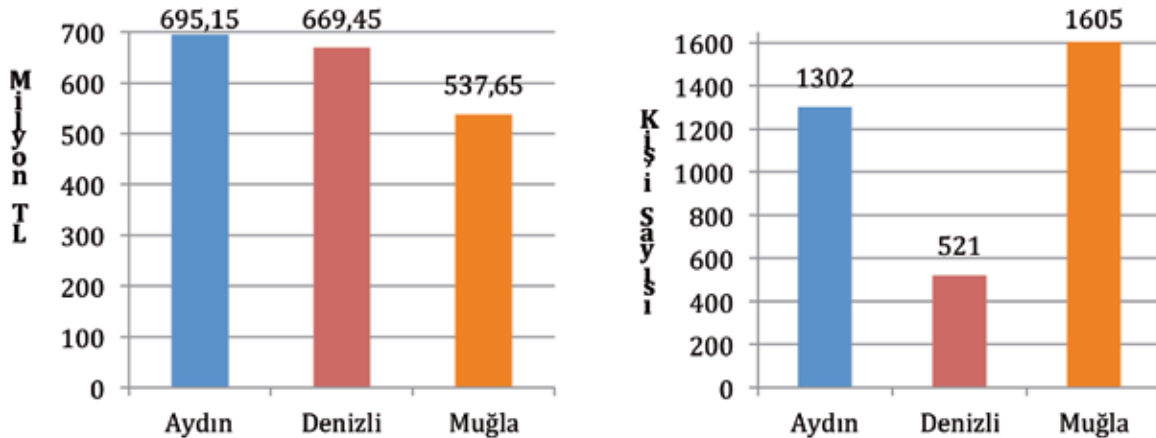

Kaynak: TÜİK, Kasım 2014

HİZMETLER SEKTÖRÜ YATIRIMLARI İSTİHDAMDA BİRİNCİ OLDU

2014 yılı Ocak-Eylül döneminde Türkiye'de toplam 42 Milyar 409 Milyon TL toplam yatırıma karşın Güney Ege Bölgesi'nde 1 Milyar 902 Milyon TL yatırım gerçekleşmiş; bu da ülke yatırımlarının yalnızca %4,5'ini oluşturmuştur. Bölgede yatırımların değeri bakımından ilk sırayı Aydın (695,15 Milyon TL), ikinci sırayı Denizli (669,45 Milyon TL), üçüncü sırayı ise Muğla (537,65 Milyon TL) alırken yaratılan istihdam açısından Muğla 1.605 kişilik yaratılan istihdamla büyük bir fark yaratmıştır. Aydın (1.302 kişi) ikinci sırayı alırken Denizli (521 kişi) yaratılan istihdamda çok gerilerde kalmıştır. İllerde yapılan yatırımların ve yaratılan istihdamın sektörlere dağılımı incelendiğinde istihdamın yoğunluğunun hizmetler sektöründe olduğu dikkat çekmektedir. Turizm yoğun geçen Mayıs-Eylül aralığında hizmetler sektöründe istihdamın yoğunlaşması dikkat çekmektedir.

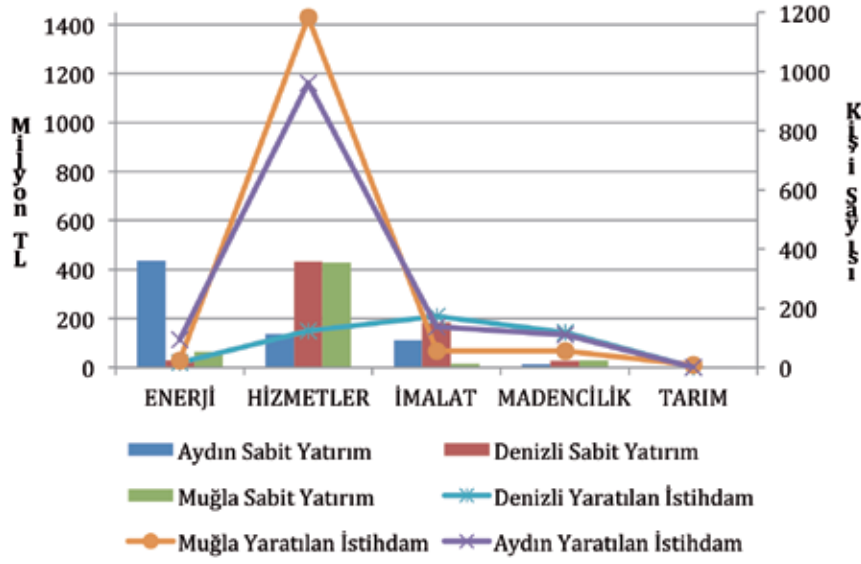
Grafik 4. TR32 Bölgesi'nde Ocak-Eylül 2014 döneminde alınan yatırım teşviklerinin sabit yatırım ve istihdam miktarı

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, Kasım 2014

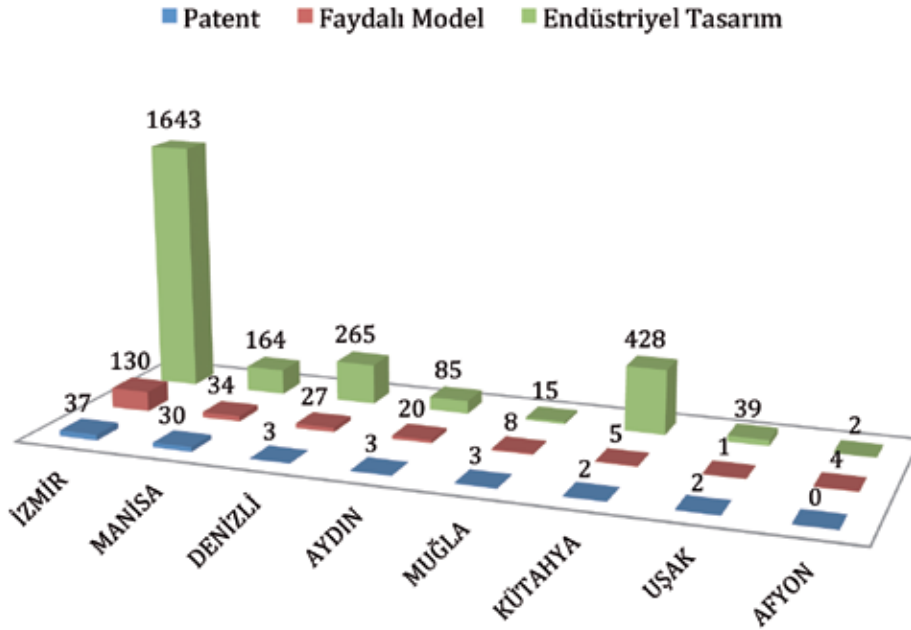

Grafik 5.Sabit Yatırımların ve istihdamın sektörlere dağılımı

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, Kasım 2014

ÜLKENİN TESCİLLİ YENİLİKÇİLİK GÖSTERGELERİNİN % 10'U EGE BÖLGESİ'NDEN
Grafik 6. Ocak- Ağustos 2014 döneminin Ege Bölgesi illeri yenilikçilik göstergeleri (tescillenmiş başvurular)

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü, Kasım 2014

Ülkenin ürettiği katma değer önemli bir göstergesi olan yenilikçilik göstergelerinde Güney Ege illerinin ülke sıralamasında gerilerde kaldığı gözlenmektedir; Ege Bölgesi geneline bakıldığında ise İzmir ve Manisa'nın ardından ortalama bir grafik sergilediği görülmektedir. Türkiye genelinde İstanbul, Ankara, Gaziantep ve Bursa ile ilk sıralarda yer alan İzmir, Ege Bölgesi'nin yenilikte de lideri konumunda yer aldığı görülmektedir. Gelişmiş ve uzmanlaşmış sanayisi ile özellikle tescillenmiş endüstriyel tasarım sayısında öne çıkmaktadır. Bununla birlikte ülkenin beyaz eşya, bilgisayar, TV üretiminde ve orijinal ürün üretiminde (OEM) bir üs konumuna yükselen Manisa'da tescillenmiş patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım sayılarının Güney Ege illerine göre yüksek seyrettiği görülmektedir. Güney Ege bölgesinin yenilikçilik karnesi yakından incelendiğinde ise ilk 8 ayda ülke patent tescillerinin yalnızca %1'i, faydalı modellerin %3,4'ü, endüstriyel tasarımların ise yalnızca %1'i bölgeden gerçekleştirilmiştir. Ege Bölgesi'nin ise patent tescillerinin % 11'i, faydalı modellerin %24'ü, endüstriyel tasarımların ise % 14'ü Güney Ege tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bizi Sosyal Medyadan da Takip Edebilirsiniz

 facebook.com/guneyegekalkinmaajansi
 twitter.com/GuneyEgeKA

 GEKA
T.C. Güney Ege Kalkınma Ajansı

T.C.
GÜNEY EGE KALKINMA AJANSI
DOĞRUDAN FAALİYET DESTEĞİ
PROGRAMI 2014

PROGRAMIN AMACI

Güney Ege Bölgesi'nin rekabetçilik düzeyini artıracak, bölgesel kalkınmaya ivme kazandıracak, bölge için önemli stratejik eylemlerin başlatılmasını ve gerçekleştirilmesini sağlayacak kritik öneme haiz araştırma, planlama, fizibilite ve benzeri diğer faaliyetlerin desteklenmesidir.

PROGRAMIN ÖNCELİKLERİ

Öncelik 1: Bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, tehdit ve risklerin önlenmesine dönük acil tedbirler

Öncelik 2: Bölgede öne çıkan sektörlerde veya tematik alanlarda araştırma, planlama ve strateji geliştirme çalışmaları

Öncelik 3: Bölgenin yenilikçilik ve girişimcilik kapasitesini geliştirmeye yönelik iş geliştirme merkezleri, teknoloji geliştirme merkezleri, teknoparklar gibi kuruluşların ve bunların tesislerinin kurulması amacı ile yapılacak fizibilite benzeri ön çalışmalar

Öncelik 4: Büyük hacimli yatırım kararlarına kısa vadede etki edilmesi ve yönlendirilmesine katkı sağlayacak olan faaliyetler

UYGUN BAŞVURU SAHİPLERİ

- **Kamu Kurum ve Kuruluşları** (Valilikler, Kaymakamlıklar, Bölge, İl ve İlçe Müdürlükleri vb.)
- **Mahalli idareler** (Belediye, Köy muhtarlığı, 5355 sayılı kanun kapsamındaki mahalli idare birlikleri)
- **Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları** (Odalar, Borsalar)
- **Üniversiteler** (Rektörlük, Fakülte, Enstitü, Araştırma Merkezi, Meslek Yüksekokulu, Yüksekokul)
- **Sivil toplum kuruluşları** (Dernek, Vakıf vb.)
- **Organize Sanayi Bölgesi Müdürlükleri,**
- **Küçük Sanayi Siteleri,**
- **Teknoloji geliştirme bölgeleri,**
- **Birlikler ve kooperatifler**
- **İş Geliştirme Merkezleri,**
- **Yukarıda sayılan kurum ve kuruluşların kurduğu veya ortağı olduğu işletmeler**

Son Başvuru Tarihi

31/12/2014 Saat:18:00

Akıllı Ova

Söke

Sulama Sahasında Rezervdeki Su Miktarından Tahsise Göre Sulama Planlamasının GIS Ortamında Yapılması ve Sulama Otomasyonu

Söke Ovası Sulama Birliği tarafından hazırlanan ve 2010 yılı Mali Destek Programında destek almaya hak kazanan **"Akıllı Ova"** projesi 10. eTR ödülleri kapsamında **ödül almıştır**

